Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Super prima parte Digesti veteris

Baldus <de Ubaldis>

[Mailand], 17. Nov. 1488

Incipit [liber] octavus de servitutibus Rubrica

urn:nbn:de:bsz:31-298565

Visual Library

Operas. No. ꝙ iſte tex. dat cognoſcere q dicatur facere artem ꝑ ſe ⁊ qs dicatur facere artem. pro aº.

p **Ex ſeruum.** Per ſeruum vſuarium acquiritur ex re nõ ex opera ſed per vſufructuarium acquiritur vtroque modo hoc dicit.

Si uſuſfructus. Qui legat fructum vr legare vſumfructum q: vſus fructiõi ineſt ex neceſſitate. ⁊ ſi teſtator legat vſumfructũ ſine vſu. ita ꝙ in legando adimat vſum, qui eſt de ſubſtãtia legati non ꝫ legatũ. ſecus ſi poſt legatum adimat. q: non ꝫ ademptio. h. d. ſubtiliter. ¶ Nõ. ergo quod qñ id quod eſt ſubſtantiale adimitur in legando non ꝫ legatũ. ſed ſi adimat in alia oratione poſt legatũ non viciat legatuꝫ. ⁊ ſic eſt dña vtrum codẽ contextu vel diuerſo contextu ꝙ facit ad multa. ¶ Nec obſtat. ſ. ſi vſufruc. petat. l. i. §. i. q: loquit̃ i accidentalibus hic in ſubſtãtialibus. Itẽ non ob. j. de pcar. l. cum pcario in principio. q: ibi adiectio fiebat ad augẽdũ non viciat. hic aũt fiebat ad detrahẽdum ⁊ ad derogãdũ quod eſt nõ. ¶ In glo. que incipit. q: vtilitas in fi. nã aliqñ inutile addicit̃ vtili. ⁊ tunc non viciat aliqñ vtile ⁊ inutile ſimul ꝓferunt̃ ⁊ tunc cõſtituunt vnũ totuꝫ. ⁊ ideo totũ viciatur ſm Ja. bu. ¶ Et nõ. hic aliud ar. ꝙ aliud eſt dicere cõfiteor me feciſſe ad meã deffenſionẽ. q: eſt idẽ ſermo indiuiſibilis. aliud eſt dicere cõfiteor me feciſſe. ſed ego dico ꝙ feci ad meã deffenſionẽ q: tũc ſunt duo capitula. ⁊ ſtat̃ ei qd contra me ⁊ non ei ꝙ pro me. ⁊ ita dicebãt antiqui aduocati. Sꝫ. d. Bar. non approbat hoc q: dicit ꝙ factũ eſt ꝓbatuꝫ q: eſt pſumptio cõtra confitentẽ que transfert in eũ onus ꝓbandi ꝙ ad ſuã deffenſionẽ ar. j. de ꝓba. l. cũ de indebito. ⁊ in. l. i. C. de ſica. ſecus ſi non eſſet pſumptiõ cõtra eum vt. j. depoſiti. l. publia. in fi. Preterea nõ eſt verum ꝙ ſint due orõnes vbi non ſunt duo verba principalia ymo ẽ vna orõ q̃ dialectici dicunt cathegoricam. ypotetica dr̃ illa que hꝫ duo verba pricipalia. accur. dicit hoc ſꝫ nõ recordor vˢ. bal.

r **Ita Dominus.** Nõ. ꝙ ois q hꝫ iᵃ in re poteſt adeſſe cuſtodie. Item nõ. ar. ꝙ licet comes cõceſſerit militi caſtrum in feudum tamẽ poſſet ibi ponere cuſtodes tꝑe neceſſitatis facit. j. como. l. ſi vt certo. §. ſi õ me periſſes ſm dy. de roſſinis õ muſcio vſꝫ in oĩbus terris in quibus aliquam iuriſdictiõem habemus poſſumus licite mittere milites ad cuſtodiam. bal.

u **Sus pars.** Seruit⁹ vſus eſt eſſentialiter indiuidua ſuit⁹ vſuſfructus eſt diuidua. h. d. Glo. laborat hic pro rõne. ſed vide eũ latius p Ja. de are. in. l. i. §. ſi vſuſfru. j. ad. l. falci. ⁊ declarant doc. in. l. ſtippulationes non diuiduntur. Baldus.

d **Jnus Licet.** Nõ. ꝙ facultas alicui competens non eſt anguſtãda ſeu artanda. q: ẽt magnũ iuſ in habilitate. ⁊ in potentialitate conſiſtit ⁊ magnũ intereſſe verſat̃. h. d. Baldus de peruſio legum doctor.

¶ Uſufructuarius quemadmoduꝫ caueat. Rubrica.

r **Jcuius rei Recte.** Nõ hic inſtrumentũ cõfici ſup qualitate rei. Item nõ. ꝙ vulnerans põt petere a iudice medicos ad inſpiciendũ vulneris qualitatẽ. ita ꝙ per eas poſſit ꝓbari. an vulnus fuerit mortale. nec ne facit. l. ij. ſ. de ferijs ſm doc. ⁊. j. de op. no. nun. l. non ſolum. §. ſed vt probari. Bal.

Interdum. Nõ. ꝙ vſufructuarius põt intẽptare rei vendicationẽ nomine ꝓprietarij ſine alio mandato hꝫ enĩ tacitũ mandatũ ſꝫ ſimplex ⁊ cuius expẽſis ſit vide hoc p B. in. l. fi. §. vbi aũt. C. de bonis q̃ li. vbi dicit ꝙ qñ qs hꝫ vſumfructũ ex ꝓuiſione legis intemptat actiones ſuo ſumptu ſecus ſi ex ꝓuiſione hominis quod eſt nõ. ¶ Nõ. ꝙ appellatione cure vt hic ⁊ cuſtodie vt. j. l. ꝓxima cõtinet̃ ius agendi. ⁊ ſic p glo. huius. §. ſeu. l. ⁊ per glo. l. homo. j. de vſuc. dicimus ꝙ ille qui hꝫ ſolaꝫ cuſtodiã rei habeat actionem pro illa re. ſed B. dicit ꝙ ſuccurrit̃ p offm̃ iudicis non iure actionis. l. non tm̃ in princ. ſ. de peti. heredi. l. manifeſtiſſimi. C. de furt̃. l. ⁊ ideo. j. de cõdic. furti. non ob. hec glo. q: non loquunt̃ in ſimplici cuſtode. ſꝫ in eo qui hꝫ ius in re. ar. j. de le. ij. l. ſi qs titio. ⁊ quod ſ̃ nõ. ſm Ray. ⁊ de hac qõne vide p B. de cu. i. l. ſancimus nemini. C. de ſac. ſan. ec. ¶ Querit glo. vtrũ directe vr̃ dici ꝓpcarias. ⁊ dicit ꝙ nõ. ſecus in colono. ⁊ in inqlino. q: illi pñt monaſteriũ dño niſi forte eſſent ad longũ tꝑs ar. eius quod nõ. j. de iti. actuq̃ priua. l. iij. §. vti videmur qd non firmo. ⁊ adde ad glo. C. locati. l. ſi qs cõdictionis in prin. in. i. glo. ⁊. j. ſo. ma. l. ſi filio. §. fi. ⁊ p B. de acq. poſ. l. fi.

o **Ones Si heres.** Nõ. ꝙ in fi. huius. l. ex glo. hic poſita ꝙ ſuccedẽti in locum dñi vaſſallus dꝫ iurare fidelitatẽ adõ ꝙ nõ. j. de fideicõ. lib. l. iuiet. ⁊ ſ. de vſufr. l. ſi cui⁹. §. i. Bal.

r **Jusufructus.** Nõ. hic in glo. ꝙ ab emphiteota emphiteote dñs conſequit̃ cenſum p expulſionem non p actionẽ pſonalem. q: non hꝫ eũ obligatuꝫ ſed bene põt eũ conuenire reali iudicio. nec hꝫ ius excipiendi niſi ſoluat canonẽ. vt hic. ⁊ facit. j. de pigno. act. l. ſolutuꝫ. §. vnde ſi domum.

v **Sus quoqꝫ.** Etiam cohabitãs cum ꝓprio dꝫ ei cauere de vtendo arbitrio boni viri. h. d. ⁊ nõ. glo. que nõ. ar. de ſcolari ꝙ non minus tenet̃ de equo cõductõ ſi male vſus ẽ eo ſꝫ nunci⁹ locatoris fuerit ſecũ tũc mẽti.

r **Juaſorum.** Nemo cõdicit rem ſuã preterquaꝫ a fure ad hoc allegat̃ vel ſic. Omnis cõdictio degenerat cõtra furem. h. d. ¶ Nõ. ꝙ ſi ille cui eſt relictus vſuſfructus non vult cauere ꝙ poſſeſſio ſibi tradita recuperat̃ p rei vendicationẽ non p condictionẽ. q: cũ non ſit fur eo ꝙ hꝫ cãm ab agẽte ergo ab eo cõdici non põt. q: ꝓprietarius rem ꝓpriã condicere non põt niſi a fure. h. d. intellige qñ cõdictio intemptat̃ reſpectu rei ſed qñ intẽptatur reſpectu ſolius poſſeſſionis tunc dic vt nõ. j. de cõdic. inde. l. indebiti. §. ſed ſi nummi.

¶ Explicit liber ſeptimus incipit octauus de ſeruitutib⁹ R.ᵃ

r **Seruitutes.** In glo. i. ibi. §. cuꝫ tale. ⁊. j. de. v. obli. l. ſtippulatio iſta. §. ſi quis ita. ⁊ de noua. l. ſi vſuſfructus. ¶ In. e. glo. ibi tranſeũt ĩmo. q: rei inherent vt. ſ. de neg. ge. l. qui aliena. §. fi. ⁊. j. de contrahẽda empt. l. ſi aque ductus. ⁊ de act. emp. l. ſi in vendicatione ſic. j. de cenſi. l. forma. §. q̃ꝙ ⁊ de aqua quoti. ⁊ eſti. l. i. §. ꝑmittitur. ¶ In. ea. glo. ibi. ſ. de ſtatu. ho. ibi loquit̃ de ſeruitute que eſt dñium in habẽte. vt nõ. ſ. de iuſti. ⁊ iur̃. l. manumiſſiones hic loquimur de ſeruitute que eſt ẽt ſeruitus in habente. ⁊ ſic dr̃ actiue ⁊ paſſiue hoc dicit. Baldus.

r **Seruitutes.** In glo. i. ibi quaꝫ hꝫ ſuperficiarius ſupple vel emphiteota ar. contra. j. de le. i. l. ſi tibi homo in fi. ſed ibi ꝓprie loquimur ⁊ vtimur hoc iure ſuperficiarij in eo quod quotidie fit qñ emitur ſoluꝫ iure libelli ⁊ edificium iure ꝓprio. q: non efficimur dñi edificij. niſi

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

quo ad vtile dñium tñ illud vtile dñium non ſapit naturam emphiteoſis.ſed naturã ſuperficiei.q: duo iura concurrunt ius emphiteoticariũ reſpectu ſoli.⁊ vtile dñium reſpectu ſuperficiei.que iura non ſunt eiuſdẽ generis ⁊ forme.nec eiuſdem nature poſſet ergo ſuperficiarius imponere ſeruitutez altius non tollendi.

ſ **Ervitutes**.Lapſu temporis vel per cõdictionem extinctiuam non finiuntur ſuitutes cõſtitute ipſo iure ſ3 ope exceptionis hoc.d.Ratio q: in ſeruitutibus eſt perſonalis obligatio vt.C.de vſufruc.l.corruptionem.que tractu temporis ipſo iure non põt finiri vt.ĩ.de act.⁊ obli.l.oblĩgatum fere.§.placet ⁊ de verb.ob.l.cum q ita.Iſta eſt vera rõ l3 glo.vadat ſõnan⁹.¶Nõ.q inſertio dici vel cõdictõis non reddit ſeruitutem temporalẽ niſi ope exceptõis ¶Item nõ.q pmiſſum ad tempus ⁊ tempus videtur ꝓhibitum eſſe cõcordat.ĩ.de le.ij.l.ſtatu liber.§.ſticũ.¶Itẽ nõ.q cõdictõ extinctiua non extinguit ipſo iur̃ iura realia vel mixta nec perſonalia vt in.§.placet.

Modum adici.Modus infus cõſtitutõi ſeruitut:s ſuari d3.h.d.rõ q: inſtõ modi vr̃ inſtõ cuiuſdã form: facit q nõ.C.de ſui.l.cu3 coꝝ.¶Nõ.q ſuitutes reſpiciunt alias recipiũt magis ⁊ minus ſm formam cõſtitutõnis ipaꝝ ⁊ qd ſignificent iſta verba eo modo cõdictõe ⁊ forma que quotidie infunt ab hoĩe vel a lege ⁊ dic vt nõ.ol.ĩ qõne quã diſputauit que icipit duo ſunt ſtatuta in ciuitate padue in fi.

Internalla.Rellaxatio ſeu ſuſpenſio fcã ad tps non induc̃ interim extinctõe3 ſ3 quandam modificationem h.d.ſm ol.in qõne quam diſputauit que incipit quidam ſcolar̃.⁊ facit ad qõne3 de interdicto ſuſpenſo quod interi non appeller̃.q: vr̃ vigore vt nõ Inno.extra de cõſue.c.cũ inter.⁊ iſta qõ fuit de facto hoc tempore.d.Iohannis de aulegio.

u **Tpomum**.Aliud eſt obligatõ pſonalis.aliud eſt ſeruitus.h.d.⁊ facit.l.pater.ĩ.de ſerui.lega.⁊.l.pecoris.ĩ.de ſerui.ruſti.predio.⁊.ĩ.de vſufr.legato.l.denas ⁊.l.fundi trebatiani.¶In tex.ibi non põt.q: non cadit ſub forma alicuius ſeruitutis nominate.

Si predium.Ius queſitum difficilius extinguit̃ q querẽdum.h.d.

ſ **Icui**.Verba ſunt ſane intelligẽda ſeu interpretanda.⁊ electio facta non poteſt mutari.h.d.pbat ĩ.l.iſta q electio ſit actor̃ qõ eſt minũ.Nõ.q verba ſunt ciuiliter intelligẽda ¶Itẽ nõ.q a generali ſermone intelligit̃ excepta honeſtas ⁊ curialitas.¶Itẽ nõ.q a generali ſermone queda3 intelligunt̃ excepta.⁊ loquit̃ de ſermone cõcepto affirmatiue.ſed qñ concipit̃ negatiue loquit̃.C.de adulte.l.ita pudor ⁊ qõ ibi nõ.per cy.⁊ dixi vobis alias.Itẽ nõ.q indiffinitiua cõceſſione ſeu pmiſſione eſt electõ petitoris rõ eſt.q: indiffinita equipolet vniuerſali.Itẽ nota q poſt electione3 non admitit̃ variatio.⁊ eſt rõ.q: traxerat ſecum ſuũ effectũ.Ite3 nõ.q id quod põt fieri cũ damno alterius non d3 fieri cu3 damno illius facit.ĩ.de ſolu.l.cum ſtichus.⁊.ſ.de rei ven.l.in fundo.

p **Ro parte**.Dicitur̃ res ſi re integra puenit ad caſum a quo icdoari non põt.h.d.¶Nõ.q ps incerta rõne loci l3 ſit incerta rõne quote non põt debere ſuitutẽ nec ſibi deberi.vñ pti pro indiuiſo non põt ſeruitus cõſtitui nec econtra ſeruitute3 debere.¶Circa hoc tñ dic q aut verbum ptis reffert̃ ad fundũ aut ad ipm ius ſeruitutis.¶Si reffert̃ ad fundũ.aut ad ptem diuiſam.aut indiuiſam prĩa pte põt ſic cõſtitui.⁊ conſtituta remanere.ſ.e.l.ad certã.fo cãn aut cũ ſum dñs totius ſtipulor ad ptem.vel cũ ſum dominus ptis ſtipulor ad ptẽ.⁊ non v3 vt hic.aut ſtipulor ad totũ vel ſimpliciter.ſed ptẽ poſtea alieno.⁊ tũc aut ante cõſtitutã ſeruitutẽ ⁊ viciat̃ ſtipulatio.vt hic.⁊.ĩ.de ver.ob.l.pluribus.§.⁊ ſi pl3 aut poſt conſtitutã ſuitute3 ⁊ durat ſeruitus.vt ibi ⁊.ſ.e.l.vt pomũ.§.ſi pdium aut verbũ partis refferetur ad ius ſuitutis.⁊ tunc non t3 ſtipulatio ptis ſeruitutis.q: non recipit ſectionẽ.alias diuiſionẽ cum ſit indiuiſibilis in ſeipſa.vt.ĩ.e.l.via.⁊.ĩ.de verb.ob.l.ij.⁊.l.in executione ſm Iaco.bu.que verba declarãt oẽs.ll.loquentes de materia ⁊ ideo nota.valde.

ſ **Itam angusti**.Verba debent itelligi ſicut poſſunt.⁊ trahi ad ꝓprium intellectu3 ad hoc vt ſeruet̃ intentio contrahentiũ.h.d.facit q nõ.ĩ.de leg.iij.l.liberoꝝ.§.q tri caſſius.⁊.ĩ.de damno infec.l.dãni.⁊ ibi p Ia.Nõ.q impropriãt̃ verba ad hoc vt ſeruet̃ intentio.¶Item nõ ar.q factum ꝓualet dicto ſeu ꝓſtationi ſ3 r3.facit extra de conſti.c.cum.M.ferrarieñ.vel hic dictu3 poterat trahi ad factum l3 p impropriũ intellectum.Eode3 modo dico in ꝓſtatione q ſi ꝓſtatio põt trahi ad factũ vt ipm non puniat tunc valet factũ vt hic.Si aũt ꝓſtatio contradicit facto ſiquide3 requirit̃ conſenſus ꝓualet ꝓſtatio niſi ſit ab ea receſſum.vt.ĩ.locati.l.cu3 in plures.§.locator ozrei.Si vero factũ non requirit cõſenſum ꝓſtationis tunc videt̃ factum ꝓualere.⁊ facit quod nõ.ĩ.de acq.here.l.celſus.⁊ extra de conſi.c.olim in gl.hic ergo ⁊c̃.

ſ **Evritutes**.Seruitutes cã3 diſcõtinuã hñtes non pſcribunt̃ longo tpe.q: nec continue poſſident̃ hoc dicit.dicunt̃ diſcõtinue qñ vſus earũ non põt eſſe continuus q: requirit factũ hominis.vt.l.foramẽ.ĩ.ti.i.¶Nõ q ſuitus eundi non pſcribit̃ longo tpe.q: non eſt res corporalis.ſed incorporalis in qua nõ cadit poſſeſſio vera.Itẽ nec continua.q: ſicut dicit littera nemo põt cõtinue ire.q: qlibet indiget requie pro aliquo tempore ſicut patet naturaliter.
¶In glo.magna ibi perpetuam cauſam.i.vtilitatem vel vſum nam cauſa in iure multis modis ſumitur.¶In eadem glo.ibi.l.foramen.quia ibi non requiritur factum hominis ad vſum ſuitutis ibi ſeruitus dr̃ habere cauſa3 cõtinuam vel quaſi.Sed vbi requiritur fcm hoĩs ibi nec continuam nec quaſi pp impoſſibilitatem nature ⁊ iſta theorica colligitur ex.l.foramen.¶In ea.ibi ſi qs diuturno q ẽ verum in ſeruitutibus predialibus ſed in ſeruitutibus vſuſfructus cum eqpatur dño.ſecus eſt vt.l.fi.C.de pſcri.lon.tẽ.Idem ĩ pſcriptione ſupficiei vel emphiteoſ q: reqritur titulus cum agatur de dominio acqrendo.ar.nõtoꝝ ſupra.e.l.ſeruitutes ⁊ facit ſupra de publi.l.cũ ſpõſus.§.in vectigalib⁹ ⁊.ĩ.de damno infec̃.l.ſi finita.§.ſi de vectigalib⁹.¶In eadem gloſa ibi.§.iulianus.hoc verũ in ſeruitutib⁹ affirmatiuis ſed in negatiuis reqritur ꝓhibitõ ⁊ vſus vt nõ.doc.in.l.i.⁊ ſecunda.C.eode3.¶In eadẽ gloſa ibi vel ibi pma verior.¶In eadem gl.ibi non alias.§.i.nã negatoria quotidie naſci videtur ⁊ quotidie remoueri argumento.ff.de vſufruc̃.accre.l.prima circa finem.¶In eadem glo.ibi.l.cum de in re3 verſo.idem nõ.glo.ibi.de emphiteoſi.ſ3 doc.aliter dicunt.ſ.q illa.l.non h3 locum in paciente ſ3 in faciẽte vt reffert.cy.C.de pac̃.l.ſi cer.ãnis tamen cõtra eu3 facit C.de peti.heredi.l.ſi filius.ſed ibi erat paciẽtia cum obligatione diuidendũ.Extra nõ q diſtinctõ de cõtinua ⁊ non cõtinua ſeruitute non h3 locuñ in ſeruitutibus pſonalibus vt nõ.cy.ſm pe.C.de vſufr.l.corruptõe3 ĩ iij.q.⁊ ſui.⁊ aq duc.l.ij.in.vj.⁊ vltima qõne p cy.vbi oio videas alias non intelliges.Qualiter aũt pſcribit̃ cõtinua poſſeſſio vel quaſi nõ.xvi.q.v.c.volumus.xxviij.di.c.q: ſunt culpe p archi.⁊ p Ber.de priui.c.accedẽtibus nõ.p Iac.de are.in.l.ij.§.pe.ĩ.de aqua plu.arcẽ.⁊.C.de teſtibus.l.teſtium.Item an pſcriptio fingat retro nõ.cy.C.e.l.i.⁊ i.l.i.C.qui admi.ad bo.po.poſſunt.⁊ facit ad.l.C.de his qui a non domino.
¶Item aduerte vides hic q ĩterruptõ naturalis impedit

pſcriptionem longi tꝑis facit ad illum q̄ vult pſcribere clauſam molendini quam impetus aquarum ſepe deſtruit nam non vꝫ pſcribere q: pdit poſſeſſio p inundationem vt.ỹ.de acqr.poſſe.l.iij.§.adeo nec daꝛ reſtitutiõ vt.ſ̄.ex q.cau.ma.l.ſciendum.Jn contrarium facit.ỹ.de iti.actuqꝫ priua.l.i.§.ſi quis pro.ſed ibi loquiꝛ in poſſeſ.nõ in pſcrip.facit qḋ nõ.in.l.i.C.de ãna.excep.¶Jn gl.ſunt.⁊ alij forte dꝫ diſſi qui verum cluſa ſit deſtructa in totum vel pro maiori pte.⁊ tunc ſit interrupta pſcriptio alias non ar.ỹ.de ↄtrahẽ.emp.l.domũ.Jn hoc cogitabiꝛ qualiter ꝓbetur poſſeſſio.⁊ preſcriptio negatiua Nõ.inno.in.c.i.de.v.ſign.li.vj.Et adde verum p obedientiã in faciendo vel in nõ faciendo queraꝛ poſſeſſio puta iuriſdictionis vel ſuperioritatis.qḋ nõ.Jnn.de reſti.ſpo.c.cũ olim el.iij.¶Vltimo iuxta materiã huius legis vide oĩo quod ſubtiliter nõ.in.bu.inſti.de act.§.eque vbi ſubtiliter inueſtigat verũ in incorporalibus ſit reperire duas poſſeſſiones.ſ.quaſi ciuilẽ.⁊ quaſi naturalẽ.⁊ que earum ꝓponderat in preſcribendo.Baldus.

q **Votiens**·Vbi non cadit intereſſe ibi non cadit obligatio.h.dicͭ iſtud prin.nõ.ſed bene cadit ius reale.vt.ỹ.c.l.ci fundo.q: iura realia qñqꝫ excedunt intereſſe.vt.ỹ.de furt.l.ſi vendidero ⁊ no.hec verba.No.q factũ negatiuũ niſi ſtippullanꝛ.intereſt.ꝓmitti non poteſt.dicit tñ glo.q ſupueniens intereſſe confirmat.quod dic vt no.ſ̄.de pact.l.i.p G.⁊ facit.ỹ.man.l.ſi ꝓcur.§.mandan.Bal.

ſ **Eruitutum**·Debens ſuitutẽ teneꝛ ad pacientiam non ad factũ.h.d.hec tñ regula fallit in ſuitutꝫ.oneris ferrendi.vt.ỹ.ſi ſuitꝰ.vẽdicetur.l.ſicuti.§.diſtãt No.q aliud eſt teneri ad facĩedum aliud ad ſimplicẽ pacientiam.h.dicit.

ſ **J qui fundum**·Habens reꝫ obligatã pôt intemptare confeſſoriam.ſ.pro ſeruitute debita ipſi rei hoc dicit vel ſic iura acceſſoria rei ſequunꝛ obligationẽ pignorum.h.d.Et concordat extra de re iudi.c.cuꝫ bertoldus.Bal.

u **Je itineris**·Jn indiuiduis nõ ſcinditur ius vel obligatio numero pſonarum.ſed ad quẽlibet vadit inſolidũ.h.d.¶No.q lꝫ ſeruitutes inhereãt corpori diuiſibili.non tñ recipiunt corporalem vel intellectualẽ diuiſionẽ hoc tñ fallit in vſufructu qui recipit diuiſionẽ q: habꝫ inſtar diuij.¶Sõ no.q lꝫ alienatio ptis corrumpat ſtipulat.ptis ſeruitutis.qñ ſit alienatio pro pte titulo ſingulari.vt.ſ̄.e.ti.l.pro pte tñ ſecus eſt.ſ.titulo vniuerſali.vt hic.q: inſolidũ tranſit ſtippulatio ad vniuerſalem ſucceſſorem.

p **Ampinianus**·Seruitus extincta per additionẽ.dꝫ reponi p reſtitutionẽ.h.d.⁊ adde hic quod no.ỹ.ad ſilla.l.pp veneni.§.nepos.¶Jn glo.i.ibi.l.i.§.ſerui.ibi ẽt ꝓbaꝛ q in legaꝛ.conditio exiſtens nõ ſingit retro ſecus in contractibus.vt.ỹ.qui po.in pi.ha.l.potior.⁊.l.q balneum.¶Jn ea.glo.ibi deffuncti.No.q qñ legaꝛ res heredis non trãſit dñium recta via in legatarium ſꝫ requiriꝛ traditio.lꝫ contrariũ nõ ⁊ male in.l.ea.C.cõia de le.¶Exemplũ tu poſſes exẽplificare in re teſtatoris legaꝛ.in diem.q: interim non tranſit dñium.vt.ỹ.de vſufruc.leg.l.ſempronius attilius.⁊ eſt rõ.q: tranſactio dieĩ eſt quedã executio vt nõ dy.ỹ.de vbo.ob.l.ſi ſuum.§.ſequiꝛ que non ſit ante diem.Bal.

c **J fundo**·Etiã vrbis ſeruiꝛ.pôt impõi pdio.h.d.nec ob.ſ̄.c.l.quotiens qui ita loquiꝛ extra ſpẽs ſuitutis.Bal.

g **Votiens**·Vſus cũ pacientia aduerſarij in incorporalibus haberꝛ loco traditionis.h.d.in rebus incorporalibus ſi eſſet ita niſi pcederet titulus.⁊ obligatio ad tradendũ vt.ſ̄.de rei ven.l.quedaꝫ.⁊ facit.ỹ.ſi ſuitꝰ.ven.l.ſi a te.¶Nõ qñ acquiriꝛ quaſi poſſeſſio in incorporalibus.ſ.per vſum ⁊ per pacientiam aduerſarij.vnde hec duo requirunꝛ facit.ỹ.ti.i.l.hec aũt iura.⁊.C.de ſuitut.⁊ aque duc.l.i.⁊.ij.⁊ de materia huius.l.nõ.Jnno.extra de elec.c.querellã.⁊ de reſti.ſpo.c.in literis.Baldus.

ſ **J intercedat**·Soluꝫ publicuꝫ debꝫ eſſe liberũ vſqꝫ ad celum non aũt intelligitur debere alicui ſeruituteꝫ hoc.d.Et ad hoc allegaꝛ ⁊ ideo ꝓbatur p hanc.l.in rõne ſui q pontes non poſſunt fieri ſupra viam publicam de iure cõmuni ⁊ dic vt.ỹ.ti.ij.l.qui ſella.§.i ruſtic ibi declaratur nõ.q medius locus qui non ſeruit non impedit ſeruitutem qñ non opꝫ ad vſum ſeruitutis aliquid ĩ medio loco fieri.ſecus ſi oꝫ aliqd fieri quod fieri non liceat.nã tũc impedit ſeruitutem ⁊ ĩ hoc ſtat rõ lr̃e.

Si vſusfructus·Prohibitio ꝓprietarij non afficit vſufructuariũ hoc.d.⁊ hoc ſecundum intellectum glo.vel intellige lr̃aꝫ ſimpliciter in ſeruitute oneris ferrendi in aqua eſt quedã obligatio pſonalis ad factum que ñ tranſit cõtra vſufructuariũ q: ẽ ſucceſſor ſingularis.h.d.iſte.§.ſingularis.Baldus

¶De ſeruitutibus vrbanorum prediorum rubrica.

u **Rbanorum**·Jura pdiorum appellantur tam ſeruitus q̄ libertas ⁊ quedam ſunt ſeruitutes affirmatiue quedaꝫ negatiue h.d.ſ̄.ex.cum glo.nõ.q poſſe domuꝫ altius tollere eſt libertas.non poſſe eſt ſeruitus.Jtem poſſe facere aquam de tecto meo cadere ſup tectum tuũ eſt ſeruitus non poſſe eſt libertas.¶Jtem ſeruiꝛ eſſet habere neceſſe ſicut tenere ſtillicidium vt cadat forte q: tua expedit propter aquam ciſterne tue ſm glo.⁊ ſic nõ.quod quedam ſeruitutes ſunt affirmatiue quedam negatiue ⁊ hoc in ſeruitutibus vrbanis.ſeruitutes aũt ruſtice oẽs ſunt affirmatiue ſecundũ glo.¶Jtem nõ.q non poſſum aliquid cadeꝛ facere ſup tuum locum niſi iure ſeruituꝛ ⁊ eſt rõ q: tuus locus debet eſſe liber vſqꝫ ad celũ vt.l.ſi.ſ̄.ti.i.deinde nõ.hic glo.que dicit q libertas qñꝫ appellatur ſeruitus lꝫ improprie.

ſ **Nuitum**·Nemo pſumitur velle q ſibi noceat ſꝫ requiritur volũtaſ efficax.⁊ expſſa.h.d.nõ.ar.p hanc.l.q ille q ꝑmittit aliqueꝫ facere cõſentire intelligitur ita q de iure valeat nam hec verba non ad merum factum ſꝫ ad iꝰ refferuntur quod eſt nõ.⁊ facit q nõ.in ſimili in.l.huiuſmodi in prin.ỹ.de le.i.¶Jtem nõ.q in preiudicialibus ſcilentiũ habetur pro contradictione.

b **Ec autem iura**·Libertas ſuitutiſ vrbane non pſcribitur ſine facto pſcribentis hoc.d.Et ſic in iſtis incorporalibus requiritur factum preſcribentis in preſcribenda libertate vñ eſt ar.q ſi ego ſteriſſem p cẽtũ ãnos q ego non impoſuiſſem vaſſallo meo aliquod onus ſi tamen non geſſit ſic ſe pro libero ñ pſcripſit libertatẽ Eodẽ modo ſic ciuitas non vtitur iuriſdictõe quam habꝫ in caſtro.facit.C.de decur.l.in filijs li.x.⁊ quod nõ.Jnno.de capel.monacho.c.dilectus ⁊ hanc.l.declarant pe.⁊.cy.in.l.i.i.vj.q.C.de ſerui.⁊ aqua ⁊ ĩ.l.ij.in.iij.q.vbi oĩno videas ⁊ vide quod nõ.C.de pſcri.xxx.an.l.cum notiſſimi ĩ glo.q: curꝛit in fi.¶Nõ.q habẽs ſeruitutem non amittit eã niſi aduerſarius preſcribat libertatem ĩ cuius preſcriptiõe ĩ hijs que requirunt factaꝫ hominis requiritur factum preſcribentis ⁊ tene menti hanc legẽ q: eſt clarus in iſta materia.

Quod autem·Nõ.q ille q dꝫ ſuitutem altiꝰ non tollendi ñ pſcribi

libertatem per appoſitionem arborum officientem lumini
bus vicini.⁊ iſtud eſt propter naturalem motum arborum.
Item eſt quia hoc factum non cadit ſub forma ſeruitutis
ergo nec ſub forma libertatis.nã aliud eſt altius edificare.
aliud eſt arborẽ apponere.⁊ nõ ar.ĩ iſta.l.ꝙ illa que habẽt
in ſe diuerſitatẽ ⁊ difformitatẽ non pariunt ꝑſcriptionẽ. ſed
illam que hñt in ſe ſoliditatẽ ⁊ vniformitatẽ ſic.⁊ inducitur
hec lex ad q̃ōnem per B.in.l.ij.C.de ꝑſcrip.xxx.an. ⁊ fac
ꝙ nõ.ff.de regulis iuris.l.nemo.§.temporalis.

p **Arietem**·Nõ ꝙ ſi vnus vicinoꝝ vult
demolire parietẽ cõẽz ⁊ ipſaꝫ
melius fundare forte vt poſſit apponere voltã
lapideã.vel grauiora pondera que añ non pote
rat ſupportare ꝙ hoc non põt contradicere vicino.Sed qd
ſi duo hñt molẽdinũ cõe ⁊ vnuſ vult ibi imponeꝛ meliores
mollas.alter non vult teneri ad iſtã impenſam qd iur.dixit
Mar.de fano ꝙ melior eſt cã ꝓhibentis p.l.iſta.⁊.ff.de dã
no infec.l.ſi edibus non ob.ff.pro ſocio.l.cuꝫ duobus.§.idẽ
rñdit q2 ibi erat res alias pītura hic non.

c **Cum eo qui**·Nõ.ꝙ quis põt edifi
cando in proprio vicini
edes totaliter obſcurare.niſi ſibi debeat ſeruitu
tẽ ſed edificãdo ſup locum publicũ ſicut faciũt
conſtructẽtes profella hoc non poſſit de iure cõi vt dixi in.l.
fi.ſupra ti.proximo.Baldus.

b **Inas edes**·Heres non põt totaliter
obſcurare lumina dom⁹
legate.Sed bene põt obſcurare in pte dũmodo
ſufficiẽs lumen remaneat ad habitãduꝫ.h.dicit.
¶In tex.ibi marcellus rñdit.ſ.q̃ōni de luminibus . ¶In
tex.ibi obſcurare non penitus.ſed aliquatenus vt ſtatim di
cet.¶Nõ.ꝙ lꝫ heres poſſit luminibus legatarium edium
officere tñ non põt ex toto obſcurare vel ita ꝙ inutileꝫ red
dat habitationẽ ex iſta parificatione eſt ar.ꝙ paria ſunt ali
cui oculum effodere vel ſic impedire ꝙ inde non videat.q2
vtroq3 diciꝛ oculum deſtruxiſſe.¶Item ex iſta.l.nõ.quod
dam ar.ꝙ lꝫ ſit ꝑmiſſum al quẽ offendere nõ tñ eſt ꝑmiſſuꝫ
occidere ar.huius.l.ſed hec.l.non ob.q2 h̃ ẽ ex natura pre
cedẽtis cãe cui hoc debeꝛ quaſi loco acceſſionis.⁊ iõ Mar.
de fano determinauit ꝙ queꝫ offenſa eſſet licita ex ĝnali
tate ſermonis p.l.i.§.ꝙ ãt.ff.de aleato.¶In gl.ſup verbo
queri ibi ſed noſtre q̃ōni.ſ.de additu.¶In.e.glo.in fi.imo
dicas hic iter deberi ẽt ſi ꝓprietas tñ ſit legata aliud eſt in
contractibus aliud eſt in vltima voluntate vt hic.⁊ videtur
velle gl.ſuperioris.l.Et ideo diſtingue verũ debeatur addi
tus aut ille a quo peto ſuitutẽ mecum non contraxit nec qui
contraxit.⁊ tunc nõ habeo ius petẽdi.vt.ſ.l.proxi.Aut me
cum vere contraxit.⁊ tunc aut ſup vſufructu.⁊ dꝫ additũ
non iur ſuitutis.ſꝫ loco cõmoditatis ar.l.ſed ſi qd.§.ꝓprie
tatis.⁊ idẽ in quolibet alio contractu q principaliter concer
nit vſum rei ar.ff.locati.l.qui libertatẽ.§.fi.niſi eſſent appo
ſita illa verba cuꝫ introitibus.⁊ exitibus vſq3 in vias publi
cas.Aut quaſi contraxi cum eo.vt q2 ipſe hrs.⁊ ego legata
rius.⁊ tunc ſiue ſit legatum ꝓprietatis ſiue vſuſfructus de
beꝛ additus p domos hereditarias vel ꝓprias hrdis p hãc
l.⁊ fac.l.i.ff de ſui.le.ſm ia.bu.quã teneas mẽti.¶Itẽ ad
conſiderationẽ de additu facit.ff.de le.iij.l.predijs.§. balne
as cum ſi.

q **Si luminibus**·Nõ.ꝙ lꝫ antiq̃
edifficia ſint dir
rupta tañ.ſ.modum debite ſeruitutis ipſa non
poſſum reficere.⁊ ſi dubitaꝛ de exceſſu modi vl'
mẽſure recurritur ad bonum virum.vt.l.proxima.Baldus

e **Difficia que**·Nõ.ꝙ aliud eſt debe
re ſeruitutẽ certi ĝnẽ
ris ⁊ forme.aliud eſt debere ſeruitutẽ generaliꝛ
⁊ magis large.q2 primus non ꝓhibeꝛ niſi a ſpẽ
cificat.ſecundus ab omnibus que officiũt ſuituti de primo

pꝫ exẽplum in ſuitutis alicuius non tollẽdi de ſo pꝫ exem
plum in ſeruitute proſpectu.Bal.

q **Quidam habens**·Nota ꝙ iux
ta parietẽ cõ
munem nõ lꝫ habere caminum q2 p ignem ardẽ
tem adducit paries cõis.⁊ deterioratur.tñ ſi iſta
rõ de facto ceſſaret forte eſſꝫ contrariũ.vt.ff.e.l.fiſtulam.§.
pe.⁊ fi.⁊.l.hoc ꝙ dictum.§.fi.¶Secundo no.ꝙ anteq̃ ea
tur ad iudicẽ eſt loquendũ cum parte ne rẽ illicitam faciat
qð eſt de urbanitate ſed nõ de ordine neceſſitatis.C.ð pig.
.l.debitores.C.de obſequijs.l.ſi manumiſſori. Deinde no.
quãdam glo.hic poſitã de dictione ad qð denotat cõnexita
te vel nimiã propinquitatẽ.vñ dicitur ad domũ fieri inſul⁹
qñ inſultatus eſt in domo vel ibi ꝓpe.⁊ interpretaꝛ hic gl.
iſtã ꝓpinquitatẽ per duos pedes tñ iſtud ẽ verũ hic ꝓpter
ſubiectã materiã.vnde de q̃ōne ꝑdicta qñ dicatur fieri inſul
tus ad domũ vide qð nõ.Iaco.de are.in.l.cetera.§. hoc ſe
natus.ff.de lega.i.⁊ iſta glo.frequẽter allegaꝛ ad interpreta
tionẽ illius dictionis.ad.⁊ iſtius dictiõis iuxta.⁊ iõ noteris

Parietem communem·Paries
cõmunis
poteſt intruſcari ⁊ in cautõne damni infecti non uenit conſi
deratio picturaꝝ.hoc.d.

r **Iarborem**·Nõ. ꝙ cõſideratur in
tereſſe ⁊ interpꝛatur fie
ri cõtra debitam ſuitutẽ ad quod ledit ſiue ſit
deceſſus ſiue ſit exceſſus modi quod ẽ notãduꝫ

Hec lex·Per hã interpretaꝛ contra ꝓferentem
hoc dicit nota ꝙ indubio ſemp videꝛ res
vendi tanquã libera.⁊ ꝙ verba que ſapiunt ſeruitutẽ intelli
guntur in dubio de actiua nõ paſſiua ſeruitute noteris quia
quotidie allegatur.Item nota ꝙ quilibet loquitur obſcure
ad ſui periculum vt dicit glo.Bal.

f **Fiſtulam· Iuxta**·Nõ intelli
gitur incum
bere pieti cõmuni ꝙ habet ſubſtentaculum per
ſeipſum hoc dicit.

Scallas·Nõ.ꝙ non eſt ideꝫ iuris de ſcalla ⁊
de muro vnde ſcalla que ẽ foris oſtiũ
non vꝛ cõtineri appellatõe domus ⁊ ſic nõ vꝛ fieri ĩ domo
maleficiu3 ꝙ in ſcalla fit inferioꝛ ar.huius glo.

r **Seruitutes**·Quaſi poſſeſſio ĩ incor
poralibus quodam fcõ
dꝛ hñi ⁊ retineri.h.d. Factum ergo requiritur
Semper allegamus ꝙ etiam in incorporalibus
ad poſſidendũ requiritur quoddaꝫ factum.Iſtud eſt verũ
in incorporalibus que habent aliquid facti ſꝫ ĩ ĩcorporalib⁹
que minimum facti habent ſicut eſt ius eligendi dic vt nõ.
Inno.extra de ꝯceſſ.ꝓben.c.cum noſtris ibi ponit dictum
multum ſingulare.¶In tex.ibi vt ibi poſſiꝫ.

Si domo mea·Quando aliqd ꝑmittitur
intelligiꝛ ita ꝑmitti ꝙ poſ
ſit vtilitas ꝑcipi hoc dicit.¶Nõ.ꝙ qui habꝫ ſeruitutẽ cun
di poteſt facere ſcallas ſine quibus ire non poteſt.

Si ſublatum·Etiaꝫ deſtructo edificio re
manet ſeruiꝛ.in habitu vnõ
ſi reedifficabiꝛ ſeruitus vſus recuperatur.h.d. vel ſi edifficiũ
ſubrogatum fingitur idem cum primo ⁊ eadem iura realia
retinentur lꝫ vſuſfructus forma mutata intereat . h.d. ¶In
tex.ibi aliud.ſ.a primo. Iſte tex.eſt ar.ꝙ lꝫ deſtruatur mo
naſterium non deſtruantur eius priuilegia quod dic vt nõ.
Inno.in.c.cum ex iniuncto de op.no.nunc.vbi tꝫ hoc quan
do deſtruiꝛ de facto ſecus ſi de iure.bal.

Stillicidium·Nõ. ꝙ quedã alteratõ põt
fieri ſine incõmodo debitoris
que non poteſt fieri cũ eius incõmodo.

Qui in area·Dñs põt edifficaꝛ q̃ñ vult dũ
modo non officiat ſeruituti hoc.

dicit iſte.§.baldus.

r **J domus mea.** Si hñs dīvſa iura vni cor͂ renūciat intelligitur alterum remanere.h.d.hic tamen habeat diuerſa iura ex diuerſis cāis ⁊ ad diuerſa. ℞o.ꝙ habens duas ſeruitutes ſepatas renunciando vni nō intelligitur renunciare alteri ⁊ ideo vi ſeruitut̄ retente h₃ adhuc ius ꝓhibendi ⁊ ſemꝑ allegatur hec lex. Item facit ī ar. ꝙ ſi qs ꝓpoſuit duas exceptiões ⁊ renunciat uni non intelligitur renunciare alteri ꝓpea niſi ſint ɔnexe ꝙ non poſſint ſepari ar.glo.hic poſite. Item ar.huius.l.dicit.B.de cu.in.l.ſi tibi.§.quedā.ff.ō pac.ꝙ qs finitēdo iniuriā ñ uī̄ remittere actōem iniuriaꝝ nā l₃ in cōfeſſione peccatoꝝ qs dbeat remittere rancorē animi tñ non tenet̄ remittere penā ar.huius.l.⁊.l.ſi mihi.ff.ti.i.q₃ nemo in dubio videt̄ velle iactare ⁊c̄. Contrariū determinauit glo.inſti.de iniur.§.fi. vnde ꝑ illam glo.preſbiteri qui confitent̄ nunꝙ̄ poſſent agere actōne iniuriarū quod non eſt veꝝ per.l.ſi qs in hoc genus.C. de epi.⁊ cle.⁊.l.atrocē.ff.de iniur. Item ſ₃ Bar.in.§.ꝑdicto Quidā allegant magiſtrum ſniaꝝ in li.iiij.xxx.diſ.vbi dicit ꝙ ī tenor remittere inimico niſi petat veniā a me ſuꝑ quo vide dy.in.l.non ſolū.§.ār.ff.de iniur.vbi dicit ꝙ ſi vna vniuerſitas remiſſit alteri iniurias ⁊ impulſiones ⁊ inuaſiones nō videat̄ ſibi remittere dāna ⁊ intereſſe.qđ eſt nō.de quo ꝑ B.in.l.in ipſius.C.fami.her. Itē dicit hoſt.in ſūma ō penis.§.fi.v.ſed pone ꝙ ⁊c̄.ꝙ princeps non pōt cōponere ō damnis datis populo ſine ipſius populi cōſenſu. Item ſcias ꝙ de iure canonico ille q accuſat libidine vindicte. l₃ ſuā iniuriā ꝓſequat̄ repelli̇t̄.q₃ peccat.ſed ſi nō libidine vltionis. omnibus eſt preferendus.quia melius ⁊ fidelius proſequitur negocium.⁊ quia melius ſcit fcm̄ ſ₃ Inno.in.c.cudum el fo extra de elec.ſed hec opi.nimis ſcrupuloſa eſt de excuſa.tu.l.ſed hoc nimiū.⁊ iō ſemꝑ admitti̇t̄ de accuſa.hi tamē oēs.⁊ vide qđ nō.inſti.ō iniurijs.§.fi.⁊ in.l.ſi tibi.§.quedā ff.de pac.ꝑ B.de cu.⁊ in.l.in ipſius.C.fami.herc.ꝑ eundē ⁊ vide dy.in.l.non ſolum.ff.de iniurijs.

r **J ſeruitus.** Oratio finita nō equipollet vniuerſali ſecus indiffinita.q₃ equipolet vniuerſali.h.d.hec.l.⁊ ſemꝑ allegat. ℭ In tex.ibi nūc ſunt.⁊ ſic cū limitatōne tpis. ℭ In tex.ibi tm̄.ſ.indiffinite. ℭ ℞ō.ꝙ pñs tpus non cōprehēdit futurū ſed orō ꝓlata ſine diffinitione tpris extendit̄ ad futura.⁊ vide hic ꝙ nō.dy.ff.de verbo. ſig.l.v̄bum oppōnetur. Itē vide ꝙ nō.cy.de fui.l.non modus.§. que res pig.ob.po.l.fi.C.de luitione pigno.l. intelligere in fi.C.de ſacro ſanctis eccle.l. pl₃ in vltima queſtione.⁊ per B.C.de epiſc.⁊ cleri.l.omnia priuilegia. ℭ Item nota hic ꝙ indiffinita equipolet vniuerſali dic dy.ꝙ iſtud non eſt verū quando eſt eadem rō ⁊ ɔdicō ꝑticularium alias ſecꝰ vt iꝑe nō.de reg.iur̄ ſuper rubrica ibi vide ꝑ eum ⁊ ꝑ ol.i.q. quam diſputauit que incipit ꝗdā̄ ſcolar̄ ſ₃ querūt doc. vtꝝ indiffinita eꝗpolcat vniuerſali ex interꝑtatōe an ꝓpria ſignificatione verborum iſta littera videt̄ ꝓbare ꝙ ex interpretatione.q₃ dicit ambigua ē ſcriptura.⁊ q₃ dicit humanus. ecōtra ꝙ ex ſignificatione q₃ dicit ſignificari.dic ꝙ equipolet vniuerſali ex ſignificatione interpretatiua attēta mēte ſeu rōne non ex neceſſitate ſmonis ⁊ hoc vult iſta littera. vnō cui credo ꝙ ēt in ſtatutis indiffinita accipiat̄ pro vniuerſali qñ eſt eadē rō ⁊ cōdictio ꝑticulaꝝū.q₃ ēt rō eſt mens ſtatutis ponderāda cū ſicut rō cōſuetudinis.vt.l.i.C.que ſit lon.cōſue.vbi habes tex.nō.

Futuro. Allegat̄ ꝙ priuilegia poſſunt impetrari pro eccleſia futura facit ꝙ nō.Inno.ō eccle.edifi.c.ad audientiam.Bal.

b **Oc quod. Ex tribus.** Dicitur qui eſt in medio non pōt impedire libertatem vicini inferioris.h.d.

r **A re communi.** In re cōi nō cadit ſuitus.h.d. ℭ ℞ō ꝙ diuiſio cedit alias parit cōtentiones que ſunt inter conſortes.h.d.Baldus.

r **Ed ſi inter.** Ex cōi in ꝓprium alterius non ꝑcedit īmiſſio vl̄ īmiſſi extenſio.h.d.⁊ eſt nō.iſta lex.

r **Oramen.** Seruitus habens cāſ₃ diſcōtinuā.⁊ accidentalem non ꝗritur lon.tpis ꝑſcriptio.h.d. ℭ Ad euidentiam nō.ꝙ quedā ſuitutes dicunt̄ habere cām continuā.⁊ naturalem ⁊ hec ſunt quarū vſus ſemꝑ eſt in actu vt ſuitus aque ductus quedā hñt cām diſcontinuā.⁊ naturalem quarū vſus ſemꝑ eſt in potētia in actu nō ſemꝑ nā ſola natura ſine facto hominis operat̄ vt ſuitus ſtilicidij.quedā ſunt ſuitutes que non habēt cām continuā nec cām naturalem quarū vſus cōſiſtit in facto ⁊ miniſterio vt ſuitus itineris ⁊ ſeruitus aque portande ab homine.⁊ de iſtis tribꝰ generibus ſuitutū accipimus theoricam ⁊ ex ꝑſona ꝑ verba. ⁊ mētē.l.ſuitutes.ff.de ſeruituti ti.generali. ℞ō.ꝙ quedā ſunt que non requirunt factū hominiſ principaliter nec ſecūdario.⁊ iſta nō dicunt̄ hēre cām continuaſ₃ nec naturalem. Quedā ſunt que non requirūt factū hominis principaliter. nec ſario vel ſaltē non requirūt pricipaliter l₃ homo exopetur.⁊ iſta dicunt̄ hēre cām naturalē.⁊ ēt ſi eſſent diſcōtinua habent̄ pro cōtinuis.q₃ eadē eſt cenſura de habētibus cōtinuam cām.⁊ quaſi continuā.⁊ equali tpe ꝑſcribunt̄ ⁊ iſtud vult hec lex. ℭ ℞ō.ꝙ hō non pōt ſemꝑ eſſe in actu aliqđ operādi ſeu aliquid faciēdi qm̄o ergo pōt continue poſſidere cū poſſeſſio ſit actus corporis ⁊ animi. Rñdeo q₃ in poſſeſſione rerū corporaliū continuanda ſufficit volunt̄. que interpretatiue dr̄ cōtinuari qualiter āt ꝓbet̄ cōtinua poſſeſſio in rebus corporalibus nō. rof.in ti.de negatoria ⁊ confeſſoria circa medium docto.ponunt.C.de teſti.l.teſtiū.⁊ qbus verbis habeat teſtis vti ponit Inno.extra de ꝓba.c. l₃ cauſa₃.⁊ qualiter excuſet̄ teſtis q dicit ſe vidiſſe aliquē cōtinue poſſidere tāgit dy.i.l.i.ff.ſo.ma.⁊ arch.xxij.diſ.ſacro ſā.ec. q₃ iſtud aduerbium cōtinue non refferetur ad actum vidēdi ſ₃ ad actum poſſidendi. Item q₃ d₃ interꝑtari ī benigniorē ꝑtem ꝓ mixta viſione corporali ⁊ intellectuali vt nō.ff.de v̄bo.obl.l.ſtipulatio.§.quoq₃.qualr̄ aūt ꝓbetur cōtinua quaſi poſſeſſio.in corporalibus p₃ per hanc.l.nam quedaſ₃ ſunt incorporalia in quibus quaſi poſſeſſio pōt eſſe cōtinua vel quedaꝝ ſunt in quibus non pōt hoc eſſe ergo nec ꝓbari vt in hac.l. S₃ reuocatur in dubium de qbuſdam incorporal̄. vtꝝ dicatur hīc cāſ₃ ꝓſus diſcōtinuam vt de iur̄ eligēdi vl̄ preſentandi. Item de iuriſdcōne nam in oībus iſtis deſideratur fc₃ vtēns ergo non ꝑſcribuntur niſi tanto tpe cuiꝰ cōtrarij memoria non extat ſ₃ tu dic de hoc vt nō.ꝑ. B.i.l.imperium.ff.de iuriſ.omni.iudi.⁊ per Innoc. de preſcrip.c. de quarta ⁊ ꝑ eundem de cōſuetu.c.cū dilectus.videt̄ Inno. ſentire ꝙ in iſtis virtibus quaſi poſſeſſio.dicatur cōtinua ꝓpter aptitudinem q₃ eccleſia eſt naturaliter ſemper parata vacare ⁊ ꝑ hoc appꝛire viā ad ius eligendi ⁊ pñtandi ⁊ tñ hec rō ceſſat in iuriſdictōne.

r **J quis edes.** Seruitus extincta acꝗſitōne non reintegrat̄ alienatione ſ₃ d₃ denuo imponi.h.d.⁊ eſt rō q₃ natura extinctōis eſt ꝑpetua facit.ff. de ſuit̄.l. pampinianus q₃ ad ſimilitudinem nature ꝑcedūt īuentōes humane nam ſicut hō ſemel moritur ita ius ſemel moritur ⁊ nunꝙ̄ reuiuiſicat̄ vt.ff.de ſolut̄.l.qui res. §. aream.Bal.

Si partem predii. Partis acquiſitōne non confundit̄ ſeruitus q₃ indiuiſſibilis.

r **J teſtator.** Edificium ſubrogatū d₃ eandem ſuitutem cum pꝰ.h.d. ℞ō. edificium quod teſtator iuſſit non tolli funditus

dirrimatur tamen nouū quod rehedificatur ſapit eandem naturā ⁊ dʒ eandem ſuitutē facit. j. e. l. cū debere.

Jedes mee. Mala fides aduerſus vnū nō impedit pſcriptionē aduerſus alterū. h. d. vnde verificat̃ iſte ſermo ego pſcripſi. ⁊ non pſcripſi reſpectu diuerſorū ſm glo. notetis. In tex. ibi ar. nō. ar. de pſcriptiōe ad pactum facit. j. quēad. modū ſuitutes amit. l. nam ſatis. §. i. pōt enī vnū idem qḋ reliquū operari vt hic nō. ꝙ licentia que conceditur ab vno non porrigit̃ ad alterū. Facit ſi ſunt plures hn̄tes repreſalias ⁊ vnus cōcedit licentiā non impedit quin alius poſſit vti repreſſalijs facit. ſ. de pac. l. ſi vn⁹. §. an̄ oīa

Libertas. Nō. ꝙ acceſſoriū ſine pncipali poſſideri non pōt nec qualitas ſine ſubiecto. Itē nō. ꝙ ex quo pſcriptio eſt interrupta dʒ de nouo inchoari hoc dicit. Bal.

c **Eum debere.** Verba debent poſſibiliter intelligi. i. in caſu poſſibili. h. d. ⁊ vide Ja. j. de damno inf. c. l. qui bona. §. fi. ⁊ cy. C. de iuris ⁊ facti ign. l. cum falſa. ¶ Nō. ꝙ nihil eſt ppetuū. ⁊ ꝙ ppetuatio fit p ſucceſſionem ſiue ſubrogationem. Bal.

r **Jbinarum.** Ille qui tradidit ſine reſeruatione quod debebat tradere cum reſeruatione pōt cōdicere. h. dicit. vel ſic. reſeruatio obmiſſa cōdici pōt. h. d. facit. j. co. pdio. l. ſi in venditione. ¶ In tex. ibi dixiſſet. ſ. tēpore contractus quod nō ſufficit ad realē conſtitutionē ſeruitutis. ¶ In tex. ibi non feciſſet. ſ. oblitus.

b **Jnas.** Nō. in hac. l. ꝙ legatarius dʒ pati tignū immiſſū a defūcto ſtare ſic ſtabat tpe defūcti. Et idē et eſt inter viuos non ē tñ iſta ſuitus. ſed ppꝛietas tigni quatenus eſt in ſuo ⁊ non quatenus eſt intra pꝛium poſſet pcedere alias pandere. ſic. j. cōi diui. l. arbor de acqui. rerū do. l. pro regione.

r **Jedes mee.** Non pōt cōſtitui ſuitus qñ medius locus prorſus impedit effectū conſtitutionis. h. d. vel ſic vrbane ſuitutes non cadūt niſi inter vicinos hoc dicit cum. l. ſe.

n **Emo.** Nō. ꝙ ille qui non pōt alteri officere impediēte ſpatio vel natura ñ poteſt imponere ſuitutē non officiendi. q; ridiculo ſa impoſitū eſt hoc dicit.

t **Os qui.** Iſta lex vr̄ dicere ꝙ in cōi pariete non poſſit fieri feneſtra etiā pro habendo lumen hoc dicit.

o **Limpico.** Legatarius dʒ pſtar̄ additū hr̄di cui remanſit res ad quā aliunde non eſt cōgreſſus addit̃. h. d. ¶ In tex. ibi deberet. ſ. hr̄di ⁊ videbatur ꝙ nō q̄ olimp⁹ hēbat ſuitutem habitationis ⁊ ſeruitus ſeruitutē debere nō pōt quia non eſt dare ſeruitutem ſeruitutis. ¶ In textu ibi poſſe ex preſumpta voluntate teſtatoris non iure ſeruitutis ¶ In tex. ibi non noceat. ſ. nimis vt. ſ. de ſerui. l. ſi cui. nō. in iſta. l. olimpico ꝙ ſi teſtator legat habitatōē vxori in iſto legato non venit ortus ad quem itur per illam domum ⁊ iō heres retinet ortum ⁊ vxor dʒ dare ſibi additum p locū cōſuetum hoc quod dicitur de orto. intellige niſi eſſet ortus acceſſorius domui vt in. l. predijs. §. balneas ⁊. §. ritio. j. de le. iij. Tūc enim etiam vſus orti cōpeteret legatario.

Lutius titius. Nō. ꝙ in ſuo ſolo poteſt qs facere ianuam etiam phibēte vicino. Et iſta ſtilicidia que ſunt ſupius videt̃ quodā modo ſignificare de iure cōmuni ppꝛietatē loci inferioris argumento huius lr̄e. Baldus.

¶ De ſeruitutibus ruſticorum prediorum rubrica.

r **Eruitutes prediorum.** Traditio. In ſeruitutib⁹ tradit̃ patientia debetur offō iudicis h. d. Iſte tex. facit ꝙ reſtitutio rei que fit in realibus iudicijs veniat offō iudicis. Et iſte ē tex. allegatur.

r **Vſticorum.** In tex. ibi ſtorio. i. arcta.

Sed aque ductus. Cōceſſio pria non impedit ſam qñ non impediūt ſe concurſu. h. d. Bal.

i **Item. Qui habet** Si valet expreſſū valet ⁊ tacitū. Si non valet expreſſum nō valet tacitū. Ad hoc allegat̃ p glo. ⁊ doc. ⁊ facit ad notata. j. de vul. ſubſti. l. ſi pater captus. ¶ In tex. ibi hēre vr̄. ſ. ex tacita cōceſſione. ¶ In tex. ibi cōceſſum ſit. ſ. expreſſe. ¶ In tex. ibi ineſſe. ſ. tacite. ¶ In tex. ibi iter hēre cedi. ſ. p pꝛium fundū. ¶ In tex. ibi auſtū. ſ. ex publico. Nō. ꝙ cui conceditur conſequēs videt̃ cōcedi antecedēs ⁊ econuerſo. ¶ Sō nō. ꝙ dictio ad appoſita ſup loco ponit̃ incluſiue vt in. v. ſine. ¶ 3⁹ nō. ꝙ ex actu inutili elicit̃ tacitus ſiue interpꝛetatiuus ſenſus quod nō. Baldus.

p **Eccoris.** Seruitus realis tranſit ad omnes niſi ſit ad certā pſonā ſpecialiter cohartata. h. d. ¶ In tex. ibi demonſtrauit. ſ. p modū ceſſationis alias ceſſionis non per modū ſimplicis demōſtrationis vt. j. de pbat. l. ſi pactū. ¶ In tex. ibi cui. ſ. tñ franc. ac. ¶ In glo. que incipit dic ꝙ in fine vñ factū continet ius obligationis non ius ſuitutis.

c **Rgo Neratius.** In tex. ibi r⁹. ſ. p modum ſeruitutis realis. ſed p modū obligationis ſic vt nō. ſ. l. prima. ¶ Nō. ꝙ ex pdio ad non pdiū non pōt eſſe ſeruitus realis. ſuitus enim requirit pdiū ſeruiens. ⁊ prediū dominās tanꝙ ſuum ſubiectū ⁊ ē in fundo ſicut forma accidētalis ſeu qualitas eſt in materia. Itē dicit iſta littera ꝙ ſuitutes que ſunt ad vſum pdiorum limitant̃ ad neceſſitatē ipſius vſus. ſ. quātum ad illū vſum opus eſt. Et conclude ꝙ de pdio ad predium cōſiſtit ſuitus realis. Ex pdio ad pſonam p̃onalis ex perſona libera ad pſonam non cōſiſtit ius ſuitutis. ſed ius obligationis facit. j. de dona. l. qui ſexum. Bal.

u **Eluti.** Nō. ꝙ nomē vſusfructus qñq; ponit̃ pro ſimplici cōmoditate hoc pʒ in glo. que incipit. i. vtilitas. ¶ 2⁹ nō. ꝙ dom⁹ eſt maxime neceſſaria tempore yemali.

q **Viſella.** Hanc legē expone vt inſti. de vſufr. i prin. ⁊ nō ꝙ in fine iſtius prin. ꝙ ſi cum ſocietate eſt pactū ꝙ poſſint tranſire per aliquē locum ꝙ debēt innoxie tranſire. ⁊ non debēt ledere fructus vel agros. ⁊ dʒ i hoc ſūmo ſtudio conari. ⁊ hoc pbat iſtud prin. qḋ nō bn̄. ⁊ tene mēti.

In ruſticis Medium vicioſum vel inhabile viciat extrema. h. dic̄. ⁊ quotidie allegatur. Circa hanc materiā ſic diſtingue aut eſt talis ſuitus que nil exigit fieri in loco medio. ⁊ tunc ſiue locus medius ſit publicus ſiue priuatus ſiue ſacer ſiue religioſus nō impedit̃ ſuitus. vt. j. co. pdiorum. l. in tradēdis in prin. ⁊ ſi ſuitus vendicet̃. l. loci corpus. §. fi. nec curo ſi ſit ruſtica vel vrbana ſi vero exigit aliquid fieri in medio loco tunc. q̄ locus eſt ſacer impedit ſeruitutē. vt. ſ. de ſui. l. ſeruitutes. §. fi. ibi ſed loco ⁊c̄. Si aūt ſit publicus tunc per id qḋ hʒ in medio fieri impedit̃ vſus publicus vel publici loci libertas puta ſi volo inmittere trabē de domo mea in tuā cooperiendo

ſtratam publicā. vel volo appodiare pontē. vel volo ducere aquā de meo fundo ad meum fundū faciendo ī via publica riuum hoc cāu impedit̃ fuit. niſi haberē cōceſſum a principe ꝙ etiā in publico hoc facere poſſum vt. ſ. de ſui. l. ſeruitutes. §. publico. fo riſo. ⁊ l. fi. fo riſo ⁊ primo de aqua plu. ar. l. ſi publico in pri. vel niſi hoc concederet̃ ꝑ formā. l. municipalis vel ꝑ magiſtrū cui hoc concederet̃ ꝑ ſtatutum. nā ſuo motu magiſtratus non poſſet hāc licentiā concedere. vt. j. ꝙ vi aut clam. l. ꝓhibere. §. plane. ¶ Si vero intercedat priuatus locus medius ꝑ quē aliqͥd fieri oporteat tunc ſuitus impedit̃ quo ad ī medio loco ius acqͥſiero. vt. d. l. ī tradendis. fo riſo. ⁊ d. l. ſi prius. §. fi. in prin. ⁊ ibi ꝑ Ja. ⁊ ita pōt loqui. §. pris ſm riz. mal. ius āt diuij nunqͣ impedit̃ per medium locū. vt. j. de acq. re. do. l. martius. ¶ Deinde no. glo. de medio ⁊ de extremis. ⁊ loquit̃ glo. de extremo locali. ⁊ de extremo tꝑali habes ſimilia verba ī. l. i. ſ. ſi qs iuſdi. non ob. hoc ſermone vtimur in materia poſſeſſionū quod ꝓbatis extremis ꝑſumit̃ medium vt nō. do. in. l. fi. C. de preſcrip. lon. tēporis. ¶ Itē hoc ſermone vtimur in materia fictionum vt nō. cy. in. l. fi. C. de ſen. pqſ. ⁊ dicit̃ mediū dupliciter vno modo qcquid eſt inter duo puncta extrema alio mō dicit̃ mediū pūctale qḋ equaliter diſtat a quolibet extremorum ſm ariſtotelem in libris ethicorum. Bal.

u **Je latitudo**. loquit̃ hec lex de via legali. ſed via conuentionalis eſt ſm formā conuētionis ſiue in planum ſiue in procliuium ſecundum odofre.

ſ **Eruitus**. Antiqui dicebāt ꝙ ſeruitus īcipiebat a capite. ⁊ vbi erat libertas in capite non poterat eſſe ſeruitus ī reliquo. ſꝫ corū opi. damnat̃ hoc dicit.

l **Abeo**. Etiam rei nō apparētis pōt fieri ꝯceſſio. h. d. glo. hic dicit qḋ labeo cōtradixit in diuerſis locis qḋ facit ad excuſat. doctorū quaſi diuerſis tēporibus ꝑ imbecillitatē memorie vel ꝑꝑ mutatōnē opinōis fecerūt diuerſa cōſilia

p **Er fundum**. Plures hn̄tes fundū cōem etiā ſeorſū poſſūt ꝯcedere ſeruitutem nec vnius vel plurium cōceſſio alijs officit tamen q cōceſſit cōtra factū ſuū venire non poteſt ⁊ ſi qs a prin. non cōceſſit poſtea cōſentit oīa cōfirmantur. h. d. ⁊ cōcor. j. co. ꝓdio. l. receptum. ¶ In glo ſuper verbo non poſſe ibi. l. qͣdmodum ſo. hic tenebat que ad ius obligationis lꝫ non quo ad ius ſuitut̃. ¶ In. e. glo. ibi affectum. ſ. ꝑ cōfirmationem ergo tps non eſt modꝰ inducendi nec cōfirmandi. nō ob. hoc qꝛ ſupuenit cā expſſe cōfirmationis ſecundum dy. ⁊ alios. ¶ In. e. glo. ibi. l. donationes ſo. hic actus cōfirmans erat eque principalis cū cōfirmato ibi erat acceſſorius. ¶ In. e. glo. ibi. l. ſi duo ſo. hic in ſeruitutibus. nam ſeruitus indiuiſibilis cōſiſtit ibi vero in re dubia. ¶ In. e. glo. ibi. l. maiorē. ſo. in eo. ꝙ cōpetit pluribus vt vniuerſis ſtatur maiori pti ſecꝰ ſi cōpetit eis vt ſingulis vt hic. fallit in. l. maiorem. cum ſy. Sꝫ pone ī eo quod ē cōmune vt vniuerſis ſeu vt collegiatis ꝙ minor ps aliqͩ facit poſtea ratificant tot quot faciunt maiorem ptem vtrū valeat dicit ꝙ non qꝛ a principio peccauit in forma ⁊ fuit nullū ipſo iur̃. nā minor pars non habet formam vniuerſitatis. de hoc habes tex. de elec. cū cauſis ⁊ adde quod nō. Inno. de cōſti. c. cū omnes ⁊ archi. xxxj. diſ. vicena. xij. diſ. illud ⁊ ſeptima queſtione prima. factum ꝑ eundem. Item ē rō qꝛ iſta ratificatō non eſt collegialis ſicut requiritur qꝛ ꝙ fit collegaliter eſt de forma act̃. facit extra de elec. ī geneſi ¶ Item quando plures ſunt collegiati in offō ⁊ maior ps facit aliquid cōtra vel ꝑter naturaꝫ officij qcquid ſit de illo actu quātū ad valentiā actus tamē nō obligant̃ nō ꝯſentiētes vt. l. i. §. i. de magiſ. ꝯue. ⁊ ibi ꝑ Ja. ⁊ nō. bene.

c **Erto generi**. In tex. ſ. ꝙ ea rō dici inferioris. ¶ In tex. ibi ⁊ iō illud eſt dictum non ratio. Nō. ꝙ lꝫ deſſiciat demōſtratio non deſſicit demōſtratū Et ꝙ ſufficit ꝙ demonſtratō ſit ſemel vera facit. j. ō re. du. l. ſi cognatis. Item nō. glo. hic poſitam que plene loquitur de ꝯtētō ⁊ cōtinente quando vnum ponitur ꝓ altero ⁊ quādo non quod facit ad qōnem mercatoris qui hꝫ camerā cōductā in platea ⁊ legat alicui cameram ſuā vtrū intelligat̃ de pānis an de domo. ⁊ veritas eſt ꝙ de pānis. qꝛ ponitur cōtinens pro cōtento facit. j. de le. ij. l. cum pr̄. §. ineſſe.
¶ In glo. ſup verbo actum erit ibi cui pti ad oculuꝫ demōſtrabile. qꝛ pti que non pōt ad oculum demonſtrari non poteſt queri ſeruitus. vt. l. pro pte de ſerui. ex quo tam̄ pōt ad oculum tn̄ perinde eſt ac ſi ps eſſet diuiſa. ar. j. ō le. ij. l. menius. §. duorum. ¶ In. e. glo. in fi. credo ꝙ ꝓcedens opi. ſit verior ꝙ noīe fructuū vinee contineant̃ et fructus arborū intra vineā plantatarū. ⁊ ꝙ eodē modo debeat fieri diuiſio inter dn̄m ⁊ colonū. qꝛ eadē videt̃ rō ⁊ mens vtriuſqꝫ.

Si totus. Nō. ꝙ illud quod non determinat̃ cōuentione vel diſpoſitione legali ē determinandum per arbitriū boni viri. nā ad bonum viruꝫ ꝑtinet modū determinare. ſed in determinatis pacto vel. l. non hꝫ ſe intromittere. qꝛ determinata non egent determinatione. ſed indeterminata iſte. §. eſt ad multa allegabilis. ⁊ iō nō. bene eum ⁊ tene menti. Bal.

p **Ex quam**. Qui ceſſitius vni nō poteſt cedere alteri in preiudicium primi hoc. d. ⁊ ad hoc allegatis facit. j. de le. i. l. non quocunqꝫ. §. qui gaium. ⁊ qḋ ibi per Ja. Aduerte tn̄ ꝙ iſta lex loquit̃ in ceſſione q̄ affert ius reale.

q **Uintus mutius**. Conceſſo rei videt̃ ī ſe continere et conceſſionē modi per quē habilius venit̃ ad rem ipſam. h. d. ⁊ nō. bene de iſta habilitate. Baldus.

i **Mperatores**. In tex. ibi diuidi. ſ. quantum ad vſum facti hoc dicit. Bal.

v **Na eſt via**. Id quod indiuiſibile eſt aut in totū retinet̃ aut in totū intercidit. In tex. ibi ꝑ plures fundos. puta ꝑ fundū gay titij ⁊ ſey habeo viā ad fūdū meū qui ſtat poſt iſtos. Nō. ꝙ indiuiſibile non pōt pro pte perire. ⁊ facit hec. l. ad qōnem de ruſtico q tenet̃ apportat̃ quolibet anno vnū florenum ⁊ vnū par caponum ꝙ ſi pluribus annis nō apportauit niſi capones ꝙ non intelligit̃ preſcripſiſſe nē ſoluat florenū. qꝛ rōne ptis totum ꝯtinet̃ als retinet̃. ⁊ qꝛ omniū ꝓſtationuꝫ vna eſt cā ſed contrariū vr̄ cur iſta ſunt diuiſibilia. ⁊ facit. ſ. qui. mo. vſufr. amit. l. his q vſufructus vbi hoc tetigi ⁊ quod notat ſpecu. de ꝓſcript̃. quarta parte verſiculo ſed pone miles. Bal.

ſ **I mihi**. Qui hꝫ duo iura. ⁊ relaxat vnuꝫ ex eis reliquuꝫ retinere videt̃. ⁊ idem operat̃ retentū ꝙ ſi a prin. fuiſſet ꝑ ſe ſolū hoc. d. ⁊ no. caſum. ⁊ cōcordat. ſ. ti. i. l. ſi domus. Nō. ꝙ non operat̃ plus refutatio ꝙ carentia iuriſ a prin. Nō. et ꝙ in eadem re pōt qs habere plures ſeruitutes puta ſuitutē itineris ⁊ ſeruitutē vſuſfructus. ¶ Itē nō. de verbo concedo qḋ apcat̃ ad liberationē vt hic. ⁊ ad traditionē vt. ſ. e. l. per fundū quandoqꝫ tn̄ aptatur ad nudū factum ſine tranſlatione iur̃. vt no. j. de dona. l. pen.

ſ **Eruitus**. Leſio que eſt ſm naturā ſeruitut̃ dꝫ tolerari a leſo. h. d.

Si fundo. Pōt eſſe ſuitus fundi medij loci lꝫ ꝑ extremū nō ſeruat. h. d. iſte. §.

ſ **Ed que loca**. Nō. ꝙ indiffinita permiſſio reſtringitur ad

loca minus damnoſa cõcor.ff.de ſerui.l.ſi cui ꝛc.

a **Ja conſtitui**. Nõ.ꝙ latitudo legalis põt reſtringi per pactum. Jtẽ nõ.ꝙ pactũ qͦ mutat totaliter formam rei facit eandẽ cadere in aliã ſpẽm facit.ff.de ſerui.l.ſi tam anguſti.ꝛ.ff.de donationibus cã mortis.l.vbi ita.Baldus.

Si fundus. Publicatio rei fit cum ſua cauſa ꝛ onere reali.h.d.ꝛ eſt nõ.§.in materia publicationis bonorũ.ꝛ facit.ff.locati.l.ſi fundus.¶ Jn tex.ibi cõditiõe.i.qualitate vel onere.¶ Extra tñ nõ.ꝙ quedã ſunt que ad fiſcũ non tranſeunt.vt inſtãtia vt.ff.ſo.ma.l.ſi cõſtante.§.fi. Jtẽ non tranſit nouatio futura vt.ff.de nouat.l.quotiens.§.fi.quod dic vt ibi.

Quecunqz. Jndiuiſibilia ꝛ incorporalia ꝛ ſi ſint tota in toto.ꝛ tota ĩ qualibꝫ pte totius.h.d.ꝛ dñt pħi ſimile de aĩa intellectiua.¶ Nõ.in iſto tex.in fi.ꝙ conſors cõſorti non dꝫ additũ ex quo facta eſt diuiſio. Et facit ad qõnẽ tres erant fratres ꝛ habebãt domũ cõem habentẽ tria ſolaria tandẽ veniunt ad diuiſionẽ domus.ꝛ cuilibet eſt adiudicatũ vnum ſolariũ poſtea frẽs.qui habebant ſolaria ſuperiora volebant tranſire p inferius ſolariũ frater non patit querit vtrũ per ſolariũ inferius habeant iter vel viã.ꝛ vr ꝙ ſic.vt.ff.de ſui.vrba.predio.l.binas edes.§.nõ ãt ꝛ de vſufruc.l.ſi his qui binas.¶ Dic tñ cõtra.q: diuiſio eſt ſimilis ẽptioni.vt.C.cõia vtriuſqz iudi.l.i.ꝛ in emptione via vel iter nõ venit niſi expreſſe dictum fuerit.vt.ff.de cõtrahẽ.emp.l.in vendẽdo fundo. Jtẽ eſt expreſſum in iſto.§.ſm vbertũ de cremona.ꝛ iõ ſint cauti fratres in diuidẽdo ꝙ reſeruẽt ſibi additum. Nõ.iſtã aditõeꝫ

c **Ex meo**. Habens ſuitutẽ aque ad fundũ ſuum nõ põt eã cõcedere ad fũdum alienũ.h.d.ſm ꝑculũ qui in hoc recte cõtrariat labeoni.nec obſtat rõ labeõis ꝙ de ſuo põt quis facere velle ſuũ q: illud eſt verum de ſuo libero ſecus de eo ꝙ hꝫ certã formã a qua recedi ñ põt ꝛ nõ.l.rõ ꝑculi eſt.q: ſicut mihi ipi nõ poſſum vti mutata forma ita nec alteri concedere.Baldus.

r **J partem**. Nõ.ꝙ diuiſio fit quantitatiue nõ qualitatiue.h.d.ꝛ eſt ar.q: quotidie diſtributiones debẽt dari pares ſiue equali mẽſura non ſꝫ corpora plꝰ vel minus comedentiũ.ꝛ facit extra de conſti.c.cũ oẽs.vel eſt.c.cũ acceſſiſſent.¶ Jn tex.ibi eius aque.i.cõmoditatis.

r **J via iter**. Jndeterminata cõceſſio determinat ſm electionẽ dñi totum.h.d. Ego hoc intelligo ſm diſtinctioneꝫ notatã.ff.de le.ij.l.lutius.vt diſtinguat ad quẽ fuerit directa verba executiua ꝛ facit.ff.e.l.ſi mihi cõceſſeris.ꝛ l.certo generi.§.i.lꝫ gl.hic nõ meminerit de.d.l.luti⁹.

r **J communi**. Cõmunicatõ fundi dominantis ꝛ ſuientis interimit ſuitutem.h.d.vel dic verius nõ cõmunicatio ſed redẽptõ in cõe.vt nõ.ff.e.l.vnus ex ſocijs confuſio dñorum inducit cõfuſionẽ ſeruitutis.h.d.ꝛ ad hoc allegatur.Baldꝰ.

i **Tinere**. Diſcordia inter conſortes impedit id qͦ nõ põt niſi cõcorditer celebrari ꝛ illud non dicitur reperire qͦ nunq̃ fuerit ꝑductũ ĩeſſe ad hoc allegetis.¶ Jn tex.ibi deperierit.ſ.ꝑ q: ius qͦ nõ eſt ꝑſcribi non põt.Baldꝰ.

i **S qui duo**. Conceſſio determinata hoc operatur ꝙ qs ñ põt ea vti niſi ſꝫ formã limitationis ſine alia admixtione alias amiſſiõe.hoc.d.facit ꝙ ille qui ꝓmiſit dare comedere ſcolari non tenetur dare comedere ſocio quem ſcolaris ducit ſecũ. Nõ.ꝙ lꝫ indiffinite ſit dictum de aqua recipienda tamen intelligitur de aqua que ex illo fundo oritur non de aqua que extrinſecus ducitur quia in ſuitute habetur reſpectus ad vtilitatẽ agri dominãtis vt ſupra.e.l.ergo.§.neratius.Baldus.

q **Vt duo predia**. Qui vẽdidit ꝓprietatem ꝛ excipit aquam ꝛ circa decẽ pedes ſuitutẽ excipiſſe vr vt proprietatem excepiti loci retinuiſſe.h.d.iſta ergo verba infra in tranſlatione ꝓprietatis ſapiunt ſeruitutem quod eſt notandum. Jtem dictõ circa importat ſimilitudinem ꝛ nõ.hoc facit.ff.de cõtrahenda empt.l.rapſia pola. Nõ.ꝙ vna ſuitus deſeruit alteri ſuituti.puta ſuitus itineris ſuiuit aque.h.d.

r **Ria predia**. Quecũque ſunt neceſſaria in acquiſitõe coꝝ eã ſunt neceſſaria ĩ admiſſione.h.d.ſm glo.hic ꝛ.ff.e.l.vnus. Solemnitates ergo que requiruntur in ꝑducendo requiruntur in reſoluendo vel reſtituendo.notetis.¶ Nõ.ꝙ ſicut rõne medij obſtant impedit acquiſitõ ita econtra rõne medij inducitur retentio. Jn hac ergo lege emptor infimi ꝑdij habet ſeruitutem ꝑ duos fundos qui ſeruierunt a prin.q: ꝑdium quod erat in medio impediuit cõfuſionem ſeruitutis ꝛ eſt iſta lex ſubtilis. Jteꝫ nõ.ĩ iᵃ.l.pariſicari acqſitionẽ ꝛ admiſſionẽ ꝛ ꝓcedunt ꝑ eaſdẽ regulas.

r **Vndus**. Tempus acquiſitionis inſpicitur hoc.dicit.Baldus.

r **Vm eſſent**. Jnter ſocios diuidentes bene poteſt imponi ſeruitus.hoc.d.facit ſupra lege proxima. Jſta lex facit ad.q.quam referẽ tibi.ff.e.l.cũ fũdo.ꝛc.

Per plurium. Habens ius ſuitutis ꝑdialis non poteſt ipſuꝫ alteri cedere ſine ꝑdio niſi hoc ſit ſibi cõceſſum ex pacto hoc.d.fac.ff.e.l.ex meo.¶ Nõ.ꝙ ſi ego acquiſiui ſeruitutem predio meo vt poſſem ad ipſum fundum irrigandum ferre de quibuſdam fundis vicinis.pone de quolibet coꝝ decẽ amphoras aque ꝛ ego volõ alteri hoc ius cedere etiam ſi vni obligatoꝝ velim cedere non poſſuꝫ q: eſt ius inſepabile a fũdo niſi pacto cõuenerit ꝙ poſſim cedere quod ẽ mirabilr notãdum ꝙ pactum ꝛ cõſenſus debitoꝝ valere facit ceſſionem que alias nõ valeret vnde ar.huius lr̃e credo ꝙ vbi fit ceſſio volente debitore quod non poſſit opponi per euꝫ ꝙ ceſſio ſit ſimulata nec habeat locum.l.per diuerſas.C.mãdati ar.huius litere.¶ Jtem facit iſte tex.dicit glo.in argumẽtũ ad.q.ꝙ poſſum facere ꝓcuratorẽm ad faciendum ꝓcuratoreꝫ ſecundum gloſam.facit ſupra ꝺ arbitris.l.nõ diſtinguemus.§.queſitum.ꝛ nõ.in.l.i.de ꝓcuratoribus ꝛ vide Ja.in.l.diuus.q.pe.tu poſſunt ꝛ glo.in.c.religioſus de ꝓcur.in clem.¶ Jtẽ eſt hic ar.ꝙ emphiteota poſſit facere aliũ emphiteotã ſi inſtrumentũ emphiteoſis dicit ꝙ ipſe recipit emphiteoſim pro ſe ꝛ cui ius ſuuꝫ cõcedere voluerit adeo ꝙ ẽt ſi vẽdat ꝙ non requirat alius conſenſus dñi ar.huius.§.qui eſt multum nõ.ꝛ menti tenendus.

v **Nus ex ſocijs**. Cõmunicatio prediorꝫ ſibi ad inuicẽ ſuientiũ non interimit ſeruitutẽ.h.d. Et eſt ar.ꝙ vnio intelligit fieri cum ſua cã ſicut alienatio vt.ff.e.l.viam cõſtitui.§.ſi fundus ſm ol.in quadam qõne quã diſputauit. Nõ.ꝙ ꝑ partes non querit ſeruitus nec libertas.¶ Jtẽ nõ ꝙ ſi duo fratres diuiſerũt ad inuicem fũdos ꝛ vni obuenit ĩ diuiſiõe vnꝰ fundꝰ alteri aliꝰ ĩpoſita ſuitute ꝙ lꝫ poſtea fũdos reddigãt ĩ cõe ſic̃ freqñt fit ñ tollit ſeruitus.forte cõtrariuꝫ eſſet h cãu q: ſeruitꝰ erat acceſſoria diuiſionis ꝑãbule ꝛ ideo ſublata diuiſione ꝑ recõciatõeꝫ inter fr̃atres tollitur acceſſorium lex noſtra loquit in cãu vbi ponderatur ſola natura cõionis non rõ penitentie.¶ Jtem nõ.ꝑdia qñꝫ mutuo ſibi ſeruiunt ꝛ ſic qs ẽ ſeruus ſerui ſui ſic.ff.ſi cer.pe.l.cius qui in ꝓuinciam.§.fi.vnde qs põt eſſe

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

vaſſallus ſui vaſſalli diuerſis reſpectibus.h.d.Bal'.

Si fons exaruerit. Impedimentum facti non impedit curſum pſcriptionis ſʒ remedium reſtitutōnis abducit.h.d. cum.l.ſe. ¶ In tex.ibi non potuit.i.cum cepit deſiccari nō. impedito currit pſcriptio ſuper hoc dicit pe.ꝙ aut eſt qs i peditus impedimēto facti aut iuris. Si facti tūc reffert aut p caſum.ꝛ currit pſcriptio.ſed daꝛ reſtitutio vt hic aut per factū tertij.ꝛ currit pſcriptio.ſʒ non daꝛ reſtitutio niſi ille ſit nō ſoluendo.vt.l.fi.ſ.de eo per quē fac.erit.aut p factū ad uerſarij.ꝛ tunc ipſo iure non currit pſcriptio ar.ſ.de mino.l.intra vtile. Si aūt quis eſt impeditus impedimēto iuris tūc refert aut iſtud impedimentū ſuperuenit ante inchoatā pſcriptionem.ꝛ ipſo iure non currit.vt in.l.i.in fi.C.de ānali excep.aut poſt eam inchoatā.ꝛ tunc currit ſed daꝛ reſtitutō vt.ſ.de offō pſidis.l.ſenatuſconſulto ſm Pe.qui ita nō.C. de pci.impera.offe.l.quotiēs.ꝛ ibi per cy.in quarta qōne. Iſtud membrū de impedimēto iure pſcriptione iaʒ inchoa ta videꝛ cōtra tex.l.C.de iure delibe.di.l.fi.ſ.donec ꝛ.ſ.ō iudi.l.ij.ſ.pe.ſed hoc non ſoluo ꝛ adde quod notaui ſupra ex qui.cau.maio.l.itē ei.ꝛ.l.ſi p ꝓtorem.ſ.ſed nec ad eos. Itē adde ꝙ in.l.noſtra nō erat impedimētū agēdi. ſed vtē di ſʒ glo.vadit aliter narrando.h.d.iſta lex.Bal.

c **Um fundo**. Penalis cōuentio non reſtringit principalē cō tractū.h.d.vñ principalis conuētio pōt eē rea lis ſʒ pena cōtineat obligationem pſonalē ꝛ non ius reale quod eſt nō dignū.q: inſertio pene non mutat na turā conuentionis prime.ꝛ iō pene inſerte in ſuitutibus rea libus non reddūt eas pſonales ꝛ hoc dicit hec lex.que ē ſin gularis vel ſūma ſic demonſtratio pſone i appoſitione pene non aſtringit ſuitutē realem.h.d. ¶ In tex.ibi emptoris.ſ. primi ſʒ ergo pena nō trāſeat ad ſingularem ſucceſſorē non tranſit ſuitus ꝛ conſului pdie de facto.ſ.in.1366°.q: inter di uidētes erat appoſitum pactū cum inſertione pene ꝙ quod dā clauſtrum nō poſſet altius tolli.ꝛ erāt verba imperſona liter ꝑlata.Modo querebaꝛ vtruʒ artarent ſingularem ſuc ceſſorem videbaꝛ ꝙ non.vt nō.ſ.de alie.iudi.l.iij.ſ.opus. p dy.in.l.fi.ſ.de oper.no.nun.ſed cōſului ꝙ tranſirent quo ad ſuitutem realē.ſed non quo ad penalem obligationē per hāc.l.nam iſta verba non cōtinent actum pſonalem .ſed im perſonalē.vnde iſta ꝓmiſſio in rem inducit ſuitutē realeʒ er go.ꝛc.vt.ſ.e.l.cuiuſqʒ.ſ.ſi fundus.ꝛ.l.cū nihil cū ſi.indu cebam cōe dictum lamberti de ſalinis ꝛ cy.in dicto.ſ.opus quod nota.Baldus.

l **Ut ius titius**. Verba excedentia naturā realis ſerui tutis faciunt non eē realē ſeruitutē.ſed ſimplex factum ꝛ quaſi ſuitutē pſonalē hoc dicit Nō ꝙ adiectio qñqʒ diminuit.vñ ſi hoc dictum eſſet ꝙ ducere tur aqua ad domū p vnā canellam plumbeā eſſet ſeruitus realis.q: terminareꝛ ad pdium.ſed q: fuit adiunctū aut qō cunqʒ ius q: ex pdio terminaꝛ ad non pdium eſt potius ſ uitus pſonalis ꝛ finiꝛ cum pſona ꝙ eſt nō. Et ſi quis inter rogareꝛ de cāu huius.l.rñderet totum contrariū niſi recor dareꝛ de hac.l.nō.ꝙ liberum arbitriū qñqʒ importat quan dam refrenationē ꝙ videꝛ contra aptam naturā liberi arbi trij.ꝛ hec erat rō dubitandi.

f **Lumine**. Via pōt incipere a flumine publico ſi vado aut ponte tranſiꝛ ſecus ſi nauicula incepta a loco priuato flumine publico interſeraꝛ.h.d.ꝛ eſt rō diuerſi tatis.q: tunc hʒ fundamētum principij. fa gs legis incipit ibi hoc ita. ¶ In tex.ibi in qua.ſ.pdia ꝛ eſt numeri plural' ꝛ generis neutri. ¶ In tex.ibi q: via.i.ſuit' vie. ¶ In tex. ibi conſumari.i.terminari. Nō.ꝙ flumen publicum interſe cans pdia ſi eſt mediatum pdio cui intendiꝛ ſeruitus acqui ri impedit conſtōnem ſeruitutis ſi cū difficultate tranſiꝛ pu ta p nauiculā ſecus ſi de facili.puta vado vel ponte. q: ſui tutes debēt conſiſtere in quadā habilitate non in nimia diffi cultate vſus.Si aūt flumen interſecās non eſt coniunctū fun do cui intendiꝛ acquiri ſeruitus.ſed alteri fundo pōt ab illo altero ſeruitus incipere.ꝛ cōe ineaꝛ in alterum fundū trans flumē ſiue iſti fundo ſuientes ſint eiuſdem ſiue diuerſorum ꝛ ſic nō.ꝙ facilius aliquid ꝓrogaꝛ ꝙ inchoeꝛ. ¶ Tꝫ nota ꝙ ſunt determinātia ſuitutem vie ciuitas via publica magnū flumē ꝙ nauiculis tranſiꝛ.ꝛ loci dñantis vel eiuſdem dñi exiſtentis ꝓprietatis. ¶ Itē nō.hic ꝙ flumē ꝛ via publica ponunꝛ vt ſeparata.ꝛ facit ꝙ offendēs in flumine non dica tur offendiſſe in via publica vel in ſtrata ꝛ ſic non fiat ſ' du plicatio penarū ex qualitate vie p formā ſtatuti.ſed habeaꝛ locus fluminis pro ſimplici loco.ꝛ nō pro qualificato ſi qs aūt non ꝑcuteret in flumine.ſ' ī pōte fluminis.ſla bene eēt via publica.q: cum qs ingrediꝛ flumē nō dꝛ amplius via.

¶ Communia tam prediorꝫ vrbanorꝫ quā ruſticorꝫ Rubrica

e **Edificia**. Nō.ꝙ edificium vbicū qʒ poſitum dꝛ vrbanum pdium.ſcdō.nō.ꝙ ſeruitutes pdiorum re quirūt duo pdia.vnuʒ in quo ſubſiſtat ſer uitus.alterum in quo ſubſiſtat dñatō nam in eodeʒ ſubiecto iſta duo cōtraria nō poſ ſunt cadere. ¶ In glo.que incipit vt hic ibi que ſunt cōtra ꝛ facit.j.e.l.ſi in venditione. Item lex noſtra loquitur ꝙtū alias tantum ad ſeruitutem ſʒ ꝙtū ad pſonalem obligationē non requiruntur pdia vt nō.ſ.ti.i.l.pecconis ꝛ adde ꝙ dixi .e.ti.l.confundo.

d **Ex aqua**. Nō.hic duas lec. prima logꝛ in flumine publico ſʒ nō poſſit ſeruitus cōſtitui pactis priuatorꝫ tam cōſtituēs cōuenire non poteſt vt.j.e.l.venditor fundi.ꝛ ē argumentum ꝙ ille qui cōceſſit mihi vt poſſim facere pōtē ſupra viam publicam non poſſit agere ad remotōeʒ pontis Idem in eo qui cōceſſit mihi vt poſſim facere molendinum in ꝑ.ſuū ſʒ non teneat cōceſſit ꝙtum ad veram exiſtentiam tamē tenet ꝙtum ad pſonalem obligationem. Idem nō.ſ.l. ꝑx. ¶ Secundo modo intelligitur in priuato flumine ꝛ tūc cōſtituitur vera ſeruitus de eqtate que eqtas facit valere quod mero iure non valebat. hoc .d.

c **Aueri**. Quod humāi generis eē deſijt ſer uitutē non recipit.h.d. ¶ Nō.ꝙ non poteſt fieri pactum ꝙ eccleſia non poſſit al tiari q: illa que diuini iuris ſunt nō recipiūt ſer uitutem ꝛ facit iſta lex ad id quod nō. Inno. de foro com. .c.veruʒ ſʒ cōtra eum facit quod nō.j.de ver.ob.l.ſi ita qs ſ.ea.l.ꝛ.ſ.ti.i.l.viam cōſtitui.ſ.ſi fundus ꝛ extra de dona. .c.cum dilectus. Non eñ oīa que eccleſia poſſidet ſacra ſūt cum adhuc ſint in cōmertio ꝛ facit.l.fi.j.vt in poſſ.lega.nō ob.l.noſtra.q: loquiꝛ de rebus exēptis a cōmertio in qbus non eſt alias nō eſſet reſeruatio iuꝛ.ꝛ per hāc.l.eſt gl.i.c.pie mentis.xvj.q.vltia ꝙ donanti eccleſie iam nō cōſecrate nō queraꝛ ius patronatus niſi ſoli edificanti capellā. ꝛ ideʒ p .l.ſeruitutes.ſ.fi.ſ.de ſerui.ar.tñ contra eſt eum acquiſitio ſeruitutis fundo alterius nō valeat ergo nec ius patronat' ſolo ſcis capelle alterius acquiri non poſſit cū ſit ſuitus.vñ videꝛ ob.qō nō.in.l.ꝛ ſi maxime.ff.de ſeruitu.lega.dubito.

p **Proprium**. Etiā per modū reſerua tionis.vel exceptionis ñ pōt quis alteri paciſci ꝛ reſeruatō facta duob' ſi non eſt in pſona vnius nihilominus tenere pōt in pſona alterius.h.d. Alij allegant hanc legem ꝙ ē in con tractibus inter viuos hʒ locum ius nō decreſcendi cum nō fiant partes per concurſum.ꝛ ideo nota.ꝙ non eſt exceptio quando non intereſt excipientis.

f **Si quis duas.** Nõ.in.ꝟ. duas ꝙ q̃daꝫ poſſunt ſucceſſiue fieri que non poſſunt ſimul fieri ſic.j.e.l.cũ duas. ¶ Sõ nõ.ꝙ de vno fundo fiunt plures per appoſitionẽ cuiſlibet termini diſtinctiui imo ẽt ſola deſtinatione dñi.ſed non eſt ita in edificijs.q: ibi requirit̃ aliquid edificari puta paries in medio.⁊ dicit oldr.ꝙ ſicut appoſitio termini diſtinctiui eſt ſeperatio vnitorũ ita cõtra adinotio termini diſtinctiui ꝑ habẽtẽ poteſtatẽ viuẽdi eſt vnio diſtinctorũ facit.ſ.de offõ aſſeſſo.§.fi.l.eadẽ in autẽ.vt iudi. ſine quoquo ſufr.§.illud.⁊.j.de le.i.l.ꝙ in rerum ⁊ ꝙ nõ. in.c.i.ne ſede vacan.Bal.

f **Si in venditore.** In exceptõibus reſeruationibus cõſideratur potius mens ꝙ̃ ſtricta verborum ſignificatõ.ad hoc allegatur ⁊ hoc nõle elicitur hic in vltima glo.quam tene menti ꝙ dꝫ inſpici cã verborũ ꝓlatoꝝ a cõtrahentibus ⁊ ꝙ cã ampliat vel reſtringit reſeruatõem vel exceptõem quod eſt nõ. ¶ Nõ.ꝙ tꝫ exceptõ ſeruitut̃.que non eſt ⁊ ſic vr̃ ꝙ id quod non eſt poſſit excipi tamẽ erit adde quod nõ.Ja.j.de le.i.l.ſi qs legauerit.dicde nõ.quod dixi in ſummario.

i **At tradendis.** Exceptõ ſiue reſeruatõ dꝫ ſpaliter fieri nam generalitas parit obſcuritatẽ.h.d.glo.tamẽ dicit ꝙ exceptõ generalis valet quia vniformis erat rõ icluſoꝝ.Alibi dr̃ ꝙ exceptõ obſcura ꝓ nulla reputatur vt.j.de le.i.l.titie teſtores ⁊ ibi ꝑ Ja.⁊ facit .j. de.ꝟ.ob.l.triticum in rõne tex.⁊ glo.

Interpoſitis. Nõ.in fine huius. §.i. in tex ⁊ glo.ꝙ aliud eſt ſeruitutẽ dormit̃ aliud ſeruitutem deſinere ſic dicit Inno.Aliud eſt interdictum tolli aliud eſt interdictum ſuſpendi de cõſuetudine.⁊.cũ inter ꝑ Inno.⁊ facit.ſ.de pactis.l.ſi vnus.§.pr̃io. Baldus.

f **Si cum duas.** Etiam rõne momenti tꝫ excep? ⁊ reſeruatio ad hoc allegetis.

f **Si ei cuius.** Ille q vẽdidit hereditatẽ ponendo emptoreꝫ ĩ locũ ſuũ idẽ i° vr̃ reſtuare ſ' ꝯ ẽptorẽ ꝙ habebat ꝯ defunctũ.h.d.⁊ eſt caſus multũ nõ ⁊ m̃ti tenẽd'

q **Vicquid.** Seruitus que nõ eſt excipi non poteſt hoc.d.non obſtat .ſ.e.l.ſi in venditione.q: hic excipiẽdat ſeruitutẽ ſibi ibi alteri vel ſic verba que ſunt ordinata ad retinẽdum id quod non ẽ nõ inducunt acquiſitionẽ de nouo .h.d.⁊ facit ad notata in.l.poſſideri in ꝑn.j.dẽ acq.poſ.

r **Refectoris.** Pars que dꝫ ſeruitutẽ trahit ad ſe ptem liberã quatenus expedit aduerſariũ vſum ſeruitutis.⁊ loci ſeruiẽtis reffectionẽ.h.d.nõ.ꝙ q̃nqꝫ de eo ꝙ ẽ alicuius ꝓprium.⁊ liberũ non põt quis facere velle ſuũ.ſo nõ.ꝙ ſi ego habeo clauſam mollẽdini ꝑ agrum tuũ. ⁊ vollo illã clauſam reaptare ꝙ tunc mihi debes p̃ſtare additũ.Itẽ terrã ⁊ lapides ego poſſum iuxta clauſam in ripa lꝫ ripa ſit tua ꝓpria libera.tene bene menti hunc caſum.

u **Venditor.** In tex.ibi ſuccedẽtium per vniuerſalẽ ſucceſſionẽ. nam pactum p̃ſonale nõ afficit ſingularem ſucceſſorẽ vt hic in glo.

Si conſtat. Nemo põt lapidicinas alterius exportare niſi hoc dictet conſuetudo ẽt ſi ſit ciuitas vel cõe.⁊ cum exportat rõne conſuetudinis dꝫ prius ſoluere p̃cium cõpetens.h.d.no.ꝙ conſuetudo ciuitatis artat ipſam ciuitatẽ ſicut priuatos. ¶ Itꝫ no.ꝙ p̃cium dꝫ prius offerri.Itẽ no.ꝙ ille qui vult vti cõſuetudine pro ſe.dꝫ prius implere ex pte ſua. ¶ Item no.ꝙ ꝯſuetudo põt reſpicere rẽ ẽt vnius priuati ad inſtar p̃ſcriptõnis.ſecus tñ videt̃ in ſtatuto.q: non videt̃ quod poſſit ĩponere.l.vni pſone ĩm.vt.j.de polici.l.totiens in cõſuetudine vero hic tollerat̃ ꝑ tacitum cõſenſum eius. Itẽ no.ꝙ conſuetudo eſt ſic interpretãda vt non ex toto abſorbeat ius alterius. ¶ In tex.ibi nec publico nõie ergo officiales cõis n̄ põt auferre lapides meos vel ligna mea me inuito lꝫ cõmune egeat illius ꝑ edificium ar.contra.j.de pigno.ac.l.ſi.i ſi.vide ibi ſ. ¶ In tex.ibi conſuetudo non vocat p̃ſcriptõnem.q: ad non p̃dium non põt p̃ſcribi ſeruitus p̃dialis.lꝫ bene põt induci conſuetudo ꝑ populum ſeu vniuerſitateꝫ.

¶ In tex.ibi neqꝫ cõmoditas.i.p̃cium alias p̃dium qõ debet̃ no.ꝙ res publica vtit̃ iure priuatorũ. Item nõ.hic ꝙ edificia conſuetudinis.⁊ adde quod nõ. de verborũ ſig.c.abbate ꝑ Inno.vbi format libellum ⁊ de p̃ſcri.c.ſi diligẽti. ⁊.viij.di.c.fruſtra.⁊ in ſpec.de loca.§.nunc aliqua.ꝟ.vj.q̃ritur. ¶ Itẽ nõ.ex iſto.§.arg.ꝙ ſi quis tenet̃ dare paſſum ⁊ victualia alicui ſocietati non tenet̃ ei dare niſi prio ſoluat̃ p̃cium.q: lex non artat aliquẽ ad contrahendum de aliquo fac .j.de ſolu.l.ſi ſoluturus.⁊ de ac.emp.l.iul.§.offerri. Bald'

i **Iter.** Nõ.ꝙ hñs ſeruitutem eundi ꝑ domum alterius dꝫ ire cõgruis horis nõ de nocte dicit ariſto.nocte vagat̃ adulter facit ẽt ꝙ porte non ſint alicui apiende de nocte. q: ẽ periculũ rõne noctis facit ꝙ no.j.de ſica.l.furtum.

q **Vi per certum.** In ſeruitutibus pria conceſſõ non impedit ſubſequẽtes hoc.d.

f **Si precario.** Nõ ꝙ ſi tu' edificaſti in meo me concedente ego debeo mea auctoritate tollere non impetrare interdictũ de p̃cario.q: quod eſt factuꝫ in meo eſt penes me non penes te.ſm glo.vñ cum ego poſſideam pleno iure fruſtra ago.nõ.ſo hic ar.ꝙ qñ aliquid poſſum facere mea auctoritate nõ debeo nec poſſuꝫ ſup hoc iudicẽ fatigare.ſed iſtud erat hic q: erat in plena poſſeſſione facit .j.vti.poſ.l.i.§.interdictum. ¶ Itẽ nõ ꝙ edificium ſequit̃ ſolũ ẽt ſi ſit murus ſine calce quẽ vulgo appellamus murũ ſiccum.⁊ iõ ſi quis mihi venderet fundũ non poſſet inde tollere muros q ſunt murati ſine calce ſicut fit in comitatu iuxta vineas q: ſequũtur ſolũ. ¶ Deinde nõ. ꝙ conceſſio ĩ dubio intelligit̃ facta ꝑ modum p̃carij.⁊ non ꝑ modũ donatõnis.⁊ facit.j.de donatio.l.iunius.h.d.Bal.

r **Receptum.** Seruitutes poſſunt eſſe ĩ pendẽti ⁊ vltima cõceſſio firmat priorem ſi viuit q p' cõceſſit alias regitur cõceſſio repetita ⁊ hoc ex actibus viuentiũ ſed actus morientium extrinſecus pendere nõ poſſunt.h.d. ⁊ eſt.l.ſingularis. ¶ Iſta lex hꝫ tres principales. p' loquit̃ de fundo cõi cõcedentium.in ſa de fundo cõi recipientium in.iij.transfert ſe de cõtractibus ad vltimas voluntates.ſa ibi idem iur̃.iij.ibi idemqꝫ dicendum. ¶ In tex.a' nõ pari .i.non eodem tpe. ¶ In tex.ibi ⁊ ideo hoc non erat alia lege cautuꝫ ſꝫ ſolus paulus dicit. ¶ In tex ibi nihil agetur.i. nõ tꝫ iur̃ ſeruitut̃.lꝫ teneat iur̃ pacti. ¶ In tex. ibi ceſſit ut ⁊ iſta fictõ non poteſt cadere in iam mortuo vt .j. ad.l.acquiliam.l.huic ſcripture. ¶ In tex.ibi remiſſum eſt.i.non ẽ ius in tpe ſꝫ eſt ius in dñio q: dꝫ dominium non eſſe mutatum vt poſſit cõfirmari nam rõne mutati dñij ĩpedit̃ cõfirmatõ ꝙ eſt nõndum. ¶ In textu ibi idemqꝫ dicendum vt fiat cõfirmatio contractus ꝑ vltimã voluntatẽ.⁊ ſic mors eius q non cõceſſerat nõ obuiat ſeruituti cum poſſit fieri ꝑ viam legati.ſecus in morte cõcedẽtis.vt.ſ.in.ꝟ.⁊ iõ eſt rõ.q: quo ad actum cõfirmantis nulla eſt fictio.capit.n.ſubſtantiã ex ſcipõ.ſed quo ad actũ confirmatũ ẽ fictio que impedit̃ rõe mortis.vel mutationis dñij.Econtra vero vltima volũtas ꝑ contractũ confirmari non põt.nec ab eo depẽdet̃ ſi ceſſit dies ſimiliter vt ſtatim dicet. ¶ In tex.ibi.nã ſi oẽs hic pꝫ etrum per vnã vltimã voluntatẽ poſſit alia confirmari.

No. q actus confirmatus trahi ad actum confirmantem ⁊ eſt rõ. q: actus confirmãs eſt eque principalis imo alias ſõ potentior. itẽ q: iſta confirmatõ pẽdet ex dñio. Circa qd dñium non põt retro fingi. ſecus in ratihabitione q: ratiha bitio hʒ oculos in pteritum. vt. ſ. ti. i. l. p fundum. Fo nõ. q rõne mortis. ⁊ mutationis dñij impedi confirmatio. ¶ Ʒ: nõ. q vnus contractus põt confirmare aliũ. itẽ vltima vo luntas põt confirmare aliã voluntatẽ dũmodo ſimul cedat dies vtriuſqꝫ. nã ſi dies vltime voluntatis iuriliter cedit nõ q põt poſtea confirmari. ¶ Item no. q actus viuentium poſſunt eſſe in pẽdenti. ſed vltime voluntates non pñt pen dere ex diſpoſitione tertij. ſed ex natura relicti bene poſſunt pẽdere. vt. j. de ſtip. ſuo. l. vſuſfructus. Cõtractus et non poſſunt pẽdere qñ deficiunt rõne pſone. vt in. d. l. vſuſfruc tus. ſed bene pñt pẽdere. qñ non eſt defectus pſone. ſʒ do minij. vt hic vel verius hic non pẽdet cõtractus quantũ ad ſubſtantiã pacti. vt. ſ. ti. i. l. per fundũ ſed quantũ ad exiſten tiã ſuitutis. vñ non pprie pẽdet cõtractus. ſed executio eꝰ .i. ipſa ſeruitus. Extra nõ q Inno. dicit q illud q hec lex dicit de morte non hʒ locum in actibuſ collegiorũ. vt ipſe nõ extra de elec. c. in geneſi. ⁊. c. ti. c. cũ noſtra. ⁊ rõ poteſt colli gi ſupra de iudicijs. l. ppõebaſ. ¶ Item adde qd no. In no. in. c. dudũ de re. eccle. non alie.

¶ Si ſeruitus vendicetur vel ad alium ptinere negeſ. Rᵒ.

Ctiones. Confeſſoria ⁊ negatoria competunt dñis pdiorũ h. d. cũ principio. l. ſe. ¶ In tex. ibi con feſſoria nõ. qd confeſſoria tendit ad ſerui tutẽ negatoria tendit ad libertatem ⁊ ſunt iſta noĩa ſignificantia ad intellectũ magis quã ad vocẽ. q: negatoria qñqꝫ ppõitur verbis affirmati uis ſm glo. hic ⁊ inſti. de ac. §. eque p glo. ⁊ dy. ¶ In tex. ibi fundi. ſ. dominantis ſm fran. accur. Bal.

Recte. Habens vſumfructum intelligitur etiã viã habere non per modũ ſuitutis ſʒ p modũ pmo ditatis h. d. nõ. hic q ſeruituti non debetur ſeruitus.

Pomponius. Interdictõ deducitur ſola poſſeſſio facti ſʒ i cõfeſſoria deducitur principaliter ipſum ius ſeruituſ. h. d. vel ſic i poſ ſeſſorio ſufficit pbare merum factum. in petitorio oʒ pbari ius. h. d. qñʒ tamen augetur effectus poſſeſſori intentãi pp pbationem iuſ ſi cõtetis alijs pibus nõ pſumitur p eo qui ius hʒ maxime in corporalibus vt extra d pbaſ. c. lʒ cãʒ q eſt nõ. facit. j. de interdict. l. iij. §. quedam nam in quibuſdam poſſeſſorijs requiritur pbatio iuſ ⁊ in illis non eſt dubium q pualet q pbat ius ⁊ factum vt ibi patet. Nõ. q i poſſeſ ſorio non eſt neceſſe pbare ius ſed vſum fci. Itẽ nõ. q poſ ſeſſorium tranſit ad ſingularem ſucceſſorẽ quod eſt notãdũ q dic vt. j. q vi aut clã. l. is q i puteũ. § ſi poſtea. Baldus

Oci corpus. Nõ. q non diciſ hre dominium aliquod qui hʒ ſeruitutem q eſt verum facta relatõe ad cõ pus ſʒ facta rel atõe ad ipm ius bene hʒ domini um iuris ſui vt. ſ. ſi vſuſfr. pe. l. iij. ⁊ eſt ſimile. ſ. ex q. cau. maio. l. ait ptor. §. item ei ⁊. §. itẽ ei ⁊ facit. j. de bo. auc. iudi poſ. l. in venditione. bal.

In confeſſoria. In confeſſoria ⁊ negato ria veniũt fructus. ⁊ inter eſſe. hoc dicit facit. j. eodẽ. l. ⁊ ſi forte. §. veniunt ¶ Nota. hic intereſſe p fructu cõputari ⁊ eſt ar. ad duo. pᵒ q ille q in libello petit rem cum intereſſe videatur petere rem cum fructibus quod eſt nõ. ¶ 2ᵒ q fructus electionis dicatur intereſſe eligentium vnde vbi eſt queſtio de iure eligendi ibi etiaʒ iſtud intereſſe venit quod nõ.

Si fundus. Seruitutes cõſiſtunt i diuiſibili ⁊ ideo tam actiue q paſſiue poſ ſunt a quolibet inſolidum exerceri. intereſſe vero eſt diuiſibi le hoc. d. ⁊ eſt ſimile. j. depoſiti. l. ſi duo ⁊ vide cy. in. l. i. C. ſi in cõi eã in intc. re. poſtu. facit. j. de euict. l. ſi ad ſeruituteſ ⁊ in. l. rẽ hereditariaʒ.

Si quis mihi. Etiam ſi qs non neget. ſed impedit vſum facti contra eũ competit cõfeſſoria. h. d. vel ſic ſiue ſiat controuerſia iuſ ſiue facti cõpetit confeſſoria. h. d. ⁊ adde q nõ. in ſimili. j. ad trebel. l. tres heredes. ¶ In tex. ibi cõtrouerſiam. ſ. iuſ. ¶ In tex. ibi non patiaſ. ſ. de facto no. q in incorporalibꝰ. ⁊ pro ſola molleſtatione facti cõpetit actio realis ſic. j. e. l. ⁊ ſi forte. §. ſciẽdum. ſecus in rebus corporalibus q: pro vi in quietatiua vel turbatiua nõ pdita in rẽ actio ſed interdictũ vt. j. vti poſ. l. i. §. interdictũ facit. ſ. de ope. no. nun. l. ſi prꝰ ⁊. j. e. l. is cuius iſti uſ. de actõe. §. eq. iſta ſunt ſubtilia vba.

Competit. Negatoria cõpetit ẽt ei qui dʒ ſer uitutẽ. ſi non competit de libertate eum il'ecui debeſ ſuitus. ſed cum alio. h. d. Allegaſ q non põt opponi exceptio de iure tertij de hoc nõ. in. l. i. debiti. §. ſed ſi nimi. j. de condic. indebi. C. de ſuis fugi. l. cũ ſuum. nam ſemp pſona excipientis eſt conſiderãda vtrum ei cõpe tat ius excipiẽdi vt. j. de ſis tab. l. q ex liberis. §. teſtõ. ⁊ ibi p Iac. doc. dñt q iſtud eẽt verũ. niſi iſtud ius tertij eſſet ex cluſum alias excluſiuũ iure agẽtis. vt. j. ad carbo. l. iij. §. cũ extaret ſm oldra. ⁊ ar. huius littere dicit archi. in. c. i. de re ſcrip. li. vj. q auditor contradictũ dñi non audit tertiũ op ponentẽ de excõicatione ipetrantis q: nõ intereſt ſua. ⁊ faẽ in rõne ſui id quod alibi diciſ hij ſolet audiri appellaſ. quo rũ intereſt. j. de ap. recip. l. i. cum ſy. nec obſtat. j. §. prorio. q: ibi erat ius generale non ſpãle certe pſone. ⁊ iõ quilibet põt exercere. vt. e. l. §. ſi fundus. ⁊ extra de maio. ⁊ obe. ca. humilis. Bal.

Tideo. In tex. ibi intercedant. ſ. i medio hoc dicit. Baldus.

Tſi forte. Nõ. hic q phibitio nõ vi detur valere qñ non inter eſt phibentis nec põt actio pponi cum non inter eſt agentis. ⁊ facit. ſ. de ſui. l. quotiens. el prio. Et vide q nõ. Inno. de ellec. c. querellaʒ in magna glo. ¶ In tex. ibi naſcereſ nõ. hic q renaſcitur actio q nõ.

Sciendum. Etiaʒ poſſeſſor poteſt ageſ rea li p incorporalibus. h. d. Et facit . j. e. l. ſicuti. §. ſi queratur ⁊ quotidie allegaſ ⁊ adde q nõ. extra de cã poſ. ⁊ proprie cum eccleſia in glo. Ex hoc nõ. q in corporalibus idem poteſt eſſe petitor ⁊ poſſeſſor q: non cõcluditur in eis ad reſtõem poſſeſſionis ſʒ ad ſilentiuʒ vt . j. e. l. hãc ⁊ nõ. de libe. lega. l. aurelius. §. centum. Sõ nõ. q ex quo nil eſt innouatum ille intelligitur nunc poſſidere qui poſſidet huiuſqꝫ. ⁊ tene menti ¶ Ʒᵒ nõ. q rõne patiẽtie pditur poſſeſſio facit. j. e. l. ſi a te.

Etiam de ſeruitute. Seruitꝰ oneris ferrẽdi exorbitat a natura ſeruitutum q: cõpetit ad fcm̃ ⁊ ſeruitutes p pactũ non pñt excedere pprios terminos ⁊ naturam ſpecificam ipſaꝝ hoc. d. ⁊ eſt nõle. Nõ. hic per pctm non poteſt alterari natura ſeruitutum nec eſt ſeruitus cuʒ qs obligat ſe ad fcm ſʒ eſt pſonalis obligatio ⁊ ideo non tranſiret ad ſingularem ſucceſſorem vt ſupra de ſer. ru. pdi. l. pecoris ⁊ in. l. iij. §. optio ſupra de alie. iudi. ſecus ſi eſſet ſeruitus q: eſt in rem ⁊ ideo tranſit ad ſingularem ſucceſſorẽ vt. ſ. de ſui. ru. pdio . l. viam cõſtitui. §. ſi fundus mirabile eſt hoc paʒ ex pdcis q onus faciendi non dʒ dici ſeruitus ſʒ obligatio pſonalis fallit in ſeruitute oneris ferrẽdi que ſuitus nõ repiſ expſſe niſi in predio vrbano vt ſupra de ſerui. vrba. predio. l. cum debere columnaʒ.

Ait labeo. Ad onera realia non tenetur ille qui vult rẽ derelinquere. h. d. Sʒ ſi onꝰ

eſſet pſonale aut reſpectu rei ⁊ vſ idē vt ſupra de vſufruc. l.cum fructuarius. Aut ſimpliciter ⁊ tunc ſecus. Alij dicunt ꝙ ſi onus venit ex diſpoſitione contrahentiū non liberat rez derelinquēdo. ſecus ſi ex diſpoſitione legali facit de cōſtitu. ⁊.c.que in eccleſiarū. ⁊ iō videt̄ ꝙ ſi qs vult hēre fundū pro derelicto non teneat̄ pro eo ſoluere decimas. ⁊ collectas. q: eſt onus mixtū quod non imponit̄ ei qui non hȝ rem vt. ff. de mu. ⁊ one. l.reſcripto in fi. ⁊ adde ꝙ no. ff. ad municip. l. incolla. ⁊ iſte tex. dicit expreſſe ꝙ ille qui derelinquit rē nō tenet̄ ſoluere onera realia tene bene menti iſtum. §.

b **Arum actio**. No. ꝙ victus in confeſſoria tenet̄ facere vſ paci ſm naturā eſt quid ſucceſſiuū. ⁊ non inſtantaneū oȝ ꝙ ēt caueatur pro futuro tpe quod eſt notādum. ⁊ declara hoc vt no. cy. C. de vſufr. l. corruptōez in prin. ¶ Sō no. ex quadā g°o. hic poſita ꝙ abſolutoria ab obſeruatōne iudicij eſt interlocutoria. ⁊ ad hoc ſemp allegatur ⁊ facit. ff. de accu. l. cum tria. ¶ Tȝ° no. ex alia glo. que incipit. ſ.iudex ꝙ in realibus non iurat̄ in litē ſi preſtat̄ res lȝ non pſtetur cautio. q: cautio venit incidēter offō iudicis. ⁊ in offō iudicis mercenario non iurat̄ in litem quod eſt notādum. ⁊ raro alibi inuenies. Bal.

c **Jcuti autem**. No. ꝙ ille qui dȝ ſeruitutē oneris ferendi tenetur reficere locū ſeruientem. ⁊ non locū dominantē. Incūbit enim ſibi refectio ſoluȝ ex pte ſua. ⁊ ſi paries dominans eſt inſufficiens funditus diruat̄ ⁊ reficiat̄. Et no. hic ꝙ illud quod quotidie dicimus. ꝙ multotiens non pōt res reaptari. niſi totaliter deſtruat̄.

Diſtant autem. In tex. ibi tigna ſuſcipiat. i. paciat̄ immiſſionem. hunc tex. allegat inno. extra de elec. c. cum dilecto.

Sed ſi queratur. Quo ad onus pbandi ille ſuſtinet. alias ſuſcipit ptes petitoris q non eſt in poſſeſſionē. ⁊ in realibus agit̄ ad declaratonē iur̄. non ad conſtitutōem de nouo hoc d. ⁊ eſt ſingularis. §. No. ꝙ in corporalibus poſſeſſio releuat ab onere pbandi. vel ſaltē affert pſūptionē pro poſſeſſore quod intelligit glo. eſſe verūȝ qn̄ incidēter deducitur dominium. ⁊ ad hoc glo. ſemp allegat̄. ⁊ iō quantū ad onus pbandi lr̄a dȝ intelligi ꝙ poſſeſſio fundi dominātis releuat a probatione ppietatis. q: illa ppietas venit incidenter. ſed poſſeſſio ſeruitutis non liberat ab onere pbandi ſeruitutem dbitis alias delicti. q: iſta ſeruitus principaliter deducit̄ in iudicium. vn̄ ſimplex poſſeſſio nō releuat. q: ſumus in petitorio. ⁊ non in poſſeſſorio. ⁊ hec verba ſentit gl. nō. hic poſita quo ad vtrūqȝ membrū. ⁊ facit. l. i. ff. fami. her. ⁊ quod nō. ff. l. pe. de condic. inſti. per glo. ⁊ old. adde quod nō. cy. C. de ſui. ⁊ aqua. l. ij. in. iiij. q. ⁊ in. l. ij. C. que ſint lon. conſue. vbi valde elleganter pſequit̄ intellectum huius glo. refferendo verba petri. ⁊ tene menti. ¶ 2° nō ꝙ ſn̄ia in reali dȝ formari verbis declaratiuis. vn̄ victus in reali non videt̄ cōpelli ad reſignationē iur̄. ſed facit ar. huius. §. ⁊ quod no. ff. de precario. l. pompo. §. ſed ⁊ his. facit qō nō. Inno. de conceſſi. p̄ben. c. pponuit. In contrariū facit quod notat inſti. de offō iudicis in fi. Bal.

Plane. Nō. ꝙ dolus non impedit pſcriptionem libertatis quod nō. vt. ff. de vſuc. l. ſequitur. §. ſi viam.

Ariſto. Nos lȝ alienum immittere ⁊ p icorporalibus ſunt pdita iudicia poſſeſſoria. h. d. ⁊ ſemper allegat̄. ¶ In tex. ibi p cōtrarium. ſ. in cāu cōtrario vbi deberetur ſeruitus. Nō. ar. hic ꝙ non lȝ bānitum capere in alieno territorio et̄ ſi fugatus ab intra territorium puenit ad extra territorium ⁊ eſt rō q: extra territorium illi capiētes ſunt priuati. Item q: non lȝ immittere pedem in territorium alienum vt hic ⁊ iſte captus eſſet ante oīa relaxand⁹ q: non tenuit captura. Item teneretur capiens iniuriarum vt extra de verbo. ſigni. c. ex pte ſi chriſto ar. cōtra ꝙ inſpiciatur principium loci vt. ff. de adulter̄. l. capite quīto. primū eſt verius ꝙ mutato territorio eſt immutata poteſtas ar. ff. de furt̄. l. ſi dominium ⁊ facit. ff. de edi. edic. l. qs ſit fugitiuus. §. idem celſus.

Apud pomponium. Pactū quod ptinet idē quod ius cōmune non eſt pēm hoc. d. loquor in pacto facultatis. ¶ In tex. ibi facere non immittendo in alieno hoc. d.

c **Jeodem loco**. Nō. ꝙ quādo qs vult ponere obſtaculum iuri meo poſſum agere ne ponat ⁊ vt poſitum tollat hāc. l. allegat inno. ex̄ de immunitate eccleſiaꝝ. c. primo.

Qui latiore. Exceſſus mōi vel deceſſus in vſu ſeruitutis non interimit ſeruitutē. h. d. adde hic ⁊ vide de cēſi. c. cū olȝ. ⁊ facit. ff. q. mo. vſufr. amit. l. is qui vſumfructū nō. ꝙ aquarū mixtura nō hȝ impedire ſimplicē ſeruitutem hoc. d.

c **Jquis diuturno**. In pſcriptione icorporalium non requirit̄ titulus. ⁊ p talem pſcriptionem querit̄ ius vtile non directuȝ. h. d. tex. cum glo. ⁊ ſemp allegat̄. Nō. ꝙ ei qui fuit in longa quaſi poſſeſſione incorporaliū non eſt neceſſe docere de titulo qd eſt verum regulariter fallit in. c. ad decimas de reſti. ſpo. li. vj. ⁊ eſt ibi rō. q: ſine titulo pſumit̄ malafides pſump. iur̄. ⁊ de iure cum directe fiat pſcriptio cōtra ius cōſtitutōnis vt in. c. i. de pſcrip. c. li. ⁊ dic vt ibi. ¶ Sō no. ꝙ pſcriptō iuris realis porrigit̄ ad oēs vnde ille q pſcripſit iuriſdictionē in aliquo territorio poſſet punire etiam aduenas delinquentes lȝ quo ad eos nunꝗ fuerit vſus poſſeſſione quod ē nō. ⁊ ſic vr̄ hic ꝙ preſcriptō extendatur de perſona in perſonā non tamen extenditur de vna ſpē in aliam ſpēm vn̄ ille qui preſcripſit ſeruitutem vie non ppterea pſcripſit ſeruitutē aqueductus nec ille q pſcripſit iuriſdictionem appellōnum vr̄ ppterea pſcripſiſſe iuſ ſimplicis querelle nec ille q pſcripſit iuriſdictionem ciuilem vr̄ pſcripſiſſe iuriſdictionem crialeȝ q: pſcriptiones habent multuȝ facti ⁊ ideo ſunt ſtricti iuris. l. i. ff. de in. actuqȝ pri. facit quod notat Inn. de offō archi. c. dilecto. ¶ In glo. que incipit. i. titulo ibi. l. cum de in rē verſo ibi nō. in modum preſcriptionis ſȝ in modū pbatōis ſic. C. de peti. heredi. l. ſi filius. ⁊ in. l. vj. de acq. here. ⁊ arg. ꝙ in pſcriptione cōſuetudinis non requirat̄ titulus ſeu cauſa vēdi facit. ff. e. l. vēditor. §. ſi conſtat. ¶ Et adde vt intelligas hanc materiā. quod nō. Inno. de cēſi. c. ſignificauit. ⁊ de pſcrip. c. ſi diligēti. ⁊ quod nō archi. qōne pria. q: ⁊. xij. diſ. c. diuturni. ¶ In. ſ. glo. ibi nō. ar. non tn̄ neceſſario concludit. q: validior eſt poſſeſſio corporaliū ꝗ incorporalium eo ꝙ plenior. ⁊ adde qō notat̄ in. l. fi. C. de pſcriptione lon. tem. ¶ In gl. ſup verbo forte ibi alij dīt ⁊ male. q: in icorporalibus longa paciētia aduerſarij habet̄ loco tituli facit. l. fi. C. de ſui. ⁊ aqua. ¶ Extra quero qūo pbatur iſta negatiua ꝙ non vi aut clam non pcario. Rn̄° vt nō. ff. de in. actuqȝ priua. l. i. §. i. ⁊ glo. dicit ibi ꝙ teſtes aſtruētes iſtā negatiuam non ſunt ſuſpecti. ⁊ eſt rō q: deponunt ſȝ iuris pſumptionē. ⁊ ſic non obſtat quod legit̄ ⁊ nō de cā poſſeſſionis cū eccleſia ſuterina. Sed an poſſeſſō preſumatur vicioſa ex eo ꝙ alius fuit primo i poſſeſſione vr̄ ꝙ ſic vt extra de pbat̄. c. licȝ cām vbi loquitur et̄ in poſſeſſione incorporaliuȝ tamē iſta. l. facit in cōtrarium cū predium aliqn̄ fuerit poſſeſſum tanꝗ liberꝝ q: nulla ſeruitus eſt originalis ſȝ ex accidenti tamē prima ps eſt verior vbi cōſtat de certa poſſeſſiōe preambula vt nō. cy. i. l. prima. C. vti poſ. facit. ff. de acqr. poſſeſſiōe. l. clam poſſidere in principio adde ꝙ lȝ in rebus corporalibus preſumatur cōtinuata ciuilis poſſeſſio p decēniū vt nō. dy. in. c. ſine poſſeſſione. ⁊ no. in. l. i. C. de ſuis fugi. tn̄ ſecus vr̄ in incorporalibus. q: ſtatim ꝙ aliquis vtitur ſeruitute qi

poſſeſſio libertatis videt̃ admiſſa in totum ꝑꝑ paciẽtiã ad
uerſarij ar. huius. l. ⁊ dicte. l. fe. C. de ſuꝑ. ⁊ aqua. ⁊ ar. ſ. c.
. l. ij. §. pomponius.

a **A unus**· In pari cã melior eſt condic
tio ſocij diſſentiẽtis. h. d. plus
ergo ceteris paribus operat̃ diſſenſus ꝙ cõſen
ſus concor. ĩ. cõi diui. l. ſabinus. vel ſic qui hʒ ꝯ
ſortem non hʒ liberam poteſtatem.

c **Si ius illi**· Ad cautellã futurorũ ꝑꝑ
ius de pñti pſtatur cautio
hoc. d. facit de elec. c. lʒ in glo. eſt ar. iſta lex loq
tur in negatoria. l. harum. ſ. e. loquit̃ in confeſſo
ria. ⁊ vtrobiqʒ cautur. q: imponi ſolẽtiũ vt no. ĩ. de lib.
lega. l. aurelius. §. cẽtum. Et qualiter formet̃ hic libellus nõ
in ſpec. de cã poſ. §. in retinẽde. ꝟ. ceterum vbi ẽt dicit ſpec.
ꝙ hec cautio hʒ locum in petitorio ⁊ nõ in poſſeſſorio arg.
contra in. l. fi. ĩ. de aqua quotidiana ⁊ eſti.

f **Iſtulas**· Nõ. ꝙ nec directe nec indir
recte quis poteſt in alienum
immittere.

f **I cum meus**· Paciẽtia in vno non
dʒ trahi ad conſequen
tiam in alio.

a **Ltius edes**· Nõ poteſt qs ex offõ
facere ꝙ dʒ ex offõ ꝓ
hibere hoc. d. quod ẽ no. ſm glo. ⁊ facit contra
epos q debẽt curãre ne cõmiſſarij committant
fraudes in executionibus vltimarũ voluntatũ vnde ſi ad ip
ſum epm deuolvat̃ executio non dʒ ipſe cõmittere fraudeʒ
quã dʒ alijs ꝓhibere. C. de epi. ⁊ cle. l. ſi quis ad declinãdã
in fi. nec ex iſto iur̃ deuoluto vel ꝓprio poſſunt aliquod lu
crum facere cũ ſint meri executores. vt. ĩ. de le. ij. l. lũ⁹. §.
a te peto quod male obſeruant. Baldus.

f **I quando**· Etiam ꝑ mediũ pedem ñ
poteſt quis in alienum icũ
bere hoc. d.

Cum in domo· Etiã id quod de facili põt
alienari aliat̃ eleuari nõ po
teſt fieri ſi eſt cõtra formã pactorũ. h. d. ſicut eſt exẽplũ hic
de teneris cumelis.

Secundum· Nõꝙ ille q facit ſterquiliniũ
inter caſellas cogitur ad eas
purgãdas ſi vltra ſolitum faciunt ibi homorẽ. §. iſte loquit̃
in loco non deputato ad hoc. ⁊ ſic põt euadi.

i **Scuius**· Contumax in actione que ꝓ
ponit̃ pro ſeruitute cõſtituen
da patit̃ miſſionẽ que non dʒ reuocari niſi miſſo
ſatiſfiat de damnis ⁊ intereſſe. h. d. Et intellige
ꝙ erat debitum liquidũ. ⁊ vide ꝙ nõ. Inno. in. c. ij. de eo q
fuit in poſ. cã rei ſuã. Bar. repetit. l. ſi prius vbi examinant
hanc materiã de miſſione in corporalib⁹. ⁊ de miſſionis effe
ctu vbi videas. H. ponit. C. de bo. auc. iudi. poſ. l. cum ꝓpo
nas ex. in. l. ij. §. ſi abſẽs. ſ. ſi ex noxa. cã aga. Ja. bu. hic.
¶ Nõ. ꝙ ſi dñs ꝑmiſit alicui ſuitutem aque ducẽde. ⁊ õ
dit ſibi licẽtiã ducendi. ⁊ familia debitorũ non patitur duci.
nec habẽt fieri quaſi poſſeſſorẽ ꝙ ſi debitor cõuenit̃ pſona
li ⁊ ſi eſt contumax fit miſſio in bonis ſuis. ⁊ non diſcedit
miſſus de poſſeſſione donec ſibi ſatiſfiat tam de principali
petito ꝙ̃ de dãnis. ⁊ intereſſe quod eſt nõ. ⁊ vt itelligas ſic
dicas ꝙ de ſuitute agit̃ tribus modis. vno mõ pſonali pro
ſuitute conſtituẽda. vbi dicit ꝙ aut debitor fatet̃ ſeruitutẽ
deberi. ⁊ ꝓcedit hec. l. aut reuocat̃ in dubiũ nec liquet. ⁊ tũ
ſufficit veniẽti ſatiſdare ⁊ reficere ſumpt̃. lit. pro recupera
tione tenute vt in aut̃. de introdu. ⁊ exi. re. §. ſi vero. ⁊ õ dã
no infec. l. ſi finita. §. ſi iam ruerint. ⁊ §. ſi poſt ſm Ja. bu. fa
cit quod nõ Ja. de are. in. l. ꝓperandũ. §. ſin aũt reus. C.
de iudi. ⁊ idem ſi veniat̃ ad reuocationẽ bãni vel excõicatõ
nis vt extra de ſen. exc. c. ſacro ⁊ facit de verbo. ſign. c. ex ꝑ
te in chriſto. ¶ Scdo modo agit̃ de ſuitute cõſtituta ⁊ hoc
põt eſſe dupliciter. vno mõ qñ agens eſt in poſſeſſione non
tñ pacifica. ⁊ fit tunc miſſio per inhibitionẽ ꝙ̃diu aduerſa
rius ꝓhet. ⁊ iſtud eſt primũ decretũ. Item ꝑ impoſitionem
ꝑpetui ſilentij. ⁊ iſtud eſt ſm decretum. ⁊ ſic dʒ intelligi de
operis no. nun. l. ſi prius cũ glo. ſua qñqʒ agit ille qui non ẽ
in qi poſſeſſione. ⁊ tunc ꝓcedetur in incorporalibus. ſicut ĩ
rebus corporalibus. q: fit miſſio in quaſi poſſeſſione iur̃ pe
titi ſeu rei petite. vt. ĩ. de dãno infec. l. a quo fundus. ⁊ hoc
qñ agit̃ petitorio ſed ſi agat̃ poſſeſſorio qualiter fiat miſſio
⁊ ẽt qualiter interponat̃ ſm decretum nõ. in. d. l. ſi prius ꝑ
gloſam ⁊ dy. ⁊ ita ſentit hic Ja. bu. Item nõ. ꝙ qñ familia
ꝓhibet dñs intelligitur prohibere ſed glo. intelligit hic ꝙ fa
ciebat dñi voluntatem alias enim non tenet̃ dñs vt extra õ
reſti. ſpo. c. cum ad ſedem. Tu dic ꝙ hic non conueniebatur
dñs rõne ꝓhibitionis. ſed rõne ſue ꝑmiſſionis. que non erat
ad effectum producta hoc dicit.

Si de communi· Culpa vnius cõſortis
ñ preiudicat alteri etiã
in diuiduis hoc. d. Et eſt nõ. l. iſta. Et eſt ar. ꝙ ꝑꝑ delictum
vnius cõſortis non debʒ cõſtrui fortilicia nec debiliari quia
detraheret ad ſe periculum in parte alterius conſortis. Bal.

i **Eſtatrix**· Domus que remanet penes
heredeʒ debetur additus per
fundum legatum ⁊ q legat fundum non vr̃ lega
re domum coniunctam que eſt extra extremita
tem fundi. hoc dicit.

Plures· Certa ps vniuerſit̃. poteſt habet̃ cõmu
nãtias debentes ſuitutem pdijs ſingu
loꝝ que ſuitus tranſit cum alienatione pdij dominãtis licet
alienatio fiat extra corpus vniuerſitatis h. d. ⁊ eſt nõ. dignũ
⁊ eſt. §. aureus. Et eſt argumentum ꝙ certa ps vniuerſitat̃
poteſt facere ſindicum ⁊ hr̃e arcam ꝑ ſe ⁊ facere ſtatuta ꝑ
ſe ⁊ nũc eſt de facto ĩ caſtro foſſani q: intrinſeci illius caſtri
faciunt vnum ſindicum ꝓ ſe ⁊ extrinſeci faciunt aliũ ſindi
cum ꝓprium ⁊ litigant inuicem ⁊ nõ. ⁊ ꝓcedũt iſta ſm pri
mã expoſitionem gloſe que incipit ſʒ quale ẽ que ẽ nõ dubiõ.
¶ In tex. ibi hoc ius. ſ. ius paſcendi. ¶ In tex. ibi quero ꝓ
dicta in cõtractibus idem in vltima voluntate ⁊ ſe. ¶ Nõ.
hic ꝙ ſeruitus paſcendi que debebatur pdis pñs vniuerſi
tatis fundis ſingulorum de illa parte tranſire ad emptores
quoſlibet extra illud corpus. Item ad legatarios q: q cõtra
hit vel legat ius ſuum inſolidum conceſſiſſe videt̃ vt hic nec
preſumitur aliquid exceptuatũ ⁊ facit. ĩ. de cõtrahẽn. emp.
. l. q tabernas ⁊ extra de donat̃. c. cũ dilectus ⁊. C. de legat
. l. vxor patrui ⁊ de le. i. l. ſi domus. §. fi. ⁊ de vſufr. lega. l.
ſticho. Baldus.

i **I qua**· Seruitus non apparens non eſt
ſeruitus ſʒ labeonẽ ſed eſſe poteſt
ſm paulum hoc. d. Et vtraqʒ bene loquit̃ labeo
ſm actualitatem. paulus ſecundũ potentialitatẽ

¶ Quemadmodum ſeruitutes amittantur. Rubrica.

Cruitutes· Rõne dñij confun
ditur ſuitus. h. d.

q **Aliter**· In indiuiſibili
bus qui vtitur
quaſi pte totaliter vti videtur
. h. d. facit. ſ. ti. i. l. ſi eo loco. §.
fi. ⁊ vide extra de cenſi. c. cũ olim vel ſumma ſic. Etiam nõ
vſus totaliter poterat vti retinet ſeruitutẽ. h. d. vel ſic. ¶ Il
le q plura põt nõ ꝓhibet̃ pauciora pagere. h. d. rõne. l. nr̃e.

i **Ura prediorum**· In tex. ibi
traditum ẽ.
q: non coherent pſone. ſed rebus. h. d. Bald.

Ter ſepulchro· Ius ꝙ non põt
exerceri niſi mod

te non ꝑditur non vtẽdo.h.d.⁊ eſt ar.ꝙ ſi canonici pro cãſa non fecerunt aliquã collectionem non habeãt ius elligendi mortuo ꝑlato maxime ſi non ſiderũt.q: non obcurſit caſus ar.C.de decu.l.in filiis li.x.

f **Eruitus**.Videt̃ ar.ꝙ ſi vnus collegarum vtit̃ iuriſdictione oẽs videant̃ vti.⁊ eſſe in quaſi poſſeſſione.h.d.

n **Am ſatis** **Si ego**.Ante factaꝫ diuiſionẽ vſus vnius conſort.prodeſt alteri. ſecus ſi poſt diuiſionẽ factã.h.d.primo. ¶In tex.ibi ꝺ pendet.ſ.q̃libet p ſe.¶In tex.ibi ꝓficit ſed ante diuiſioneꝫ ꝓficiebat.⁊ ſic p diuiſionẽ leuior fit ꝯditio debitoris.Nõ ꝙ ſeperata ſeperatio iure conſet̃ facit.ſ.de offõ aſſe.l. ſi eadem ⁊ no.de dona.inter virum ⁊ vxo.l.ſi maritus.

Sꝫ ſi is fũdus.Si diuidit̃ fũdus ſuitus ⁊ via erat ad certũ locuꝫ contrata ſi quidẽ illa via diuidit̃ p longitudinẽ poteſt ſuitus nõ vtendo in via longitudine perdi in alia detineri.ſecus ſi per latitudinẽ interſerat̃.q: niſi remaneret̃ in totũ abſorberet̃ i totum pp medium ꝙ non fuit.ſi ãt ſeruitus illa non erat determinata rõne loci p diuiſionem fundi ſeruientis fiunt plures ſeruitutes.⁊ vna põt ꝑdi altera remanere nec põt dñs conqueri.q: contra incõmodum ꝑſcriptionis hꝫ cõmodum duplicationis in latitudinẽ ſeruitut̃.h.d.¶In tex.ibi pluſculum.q: ex facto debitorũ non dꝫ alterari ius creditoris. vt nõ.dy.ĩ.c.is qui in ius de reg.iur.li.vi. ¶In tex.ibi p latitudinem.i.per tranſuerſum.

Poſſunt tamen.Nõ.ꝙ plus põt pactum ꝙ̃ ꝑſcriptio q: pactum poteſt alterare naturam rei.ſed non preſcriptio quod eſt nota.Baldus.

Certe.Sũma ſic.Quando diuiſio eſt facta p longitudinem vie.ſ.dñs ꝑdij dominãtis redimat alterã partẽ.durat ſeruitus in aliã non redempt̃.niſi locus ſit tã anguſtus ꝙ non recipiat formã ſeruitutis eius ſpeciei tunc enĩ tota admitit̃ pmum rõne diuĩ.pmum rõne anguſtationis.h.d.vſqꝫ ad fi.l.¶In tex.ibi ire agere no.primo ꝙ via põt diuidi p longitudinẽ ⁊ latitudinẽ.⁊ iſtud eſt verũ reſpectu ſoli.ſed reſpectu iuris eſt indiuiſibilis ſꝫ notata.ſ. ꝺ rei ven.l.pomp.ſi quis ex his.⁊.ĩ.de ſtip.ſuo.l.ſi cum duorũ. ¶Sõ nõ.in.§.certũ ꝙ diuiſio vel alienatio non ĩpedit ius electionis ⁊ ĩt mutandi conſilij facit.ĩ.de op.lega.l.mancipiorũ.¶3ᵒ nõ.in.§.nec me fallit ꝙ ille q. patit̃ incõmoduꝫ vno reſpectu.ſꝫ alio reſpectu patit̃ maius cõmodum nõ hꝫ ius cõquerẽdi.¶Vltimo nõ.ꝙ cõmodũ ꝑſcriptionis quandoqꝫ cõſiderat̃.⁊ qñqꝫ nõ facit.ĩ.de caſtrẽſi peculio.l.pat̃. ¶In tex.ibi ⁊ anfractũ iſta verba habes expoſita.inſti.de ſeruitutis in glo.

f **I ſic conſtituta**.Seruitꝫ diuiſa ſeu interpellata p menſes ſemeſtres vel annos nõ ꝑditur niſi tpre duplicato ſed ſi p dies vel noctes ſufficit ſimplex tẽpus.i.ſimplum tpis.h.d.⁊ eſt.l.nõ.¶In tex.ibi quotidianũ ſic ⁊ id quod eſt quotidianũ reputat̃ eſſe continuũ.Nõ.hic de duplicatione tpis.⁊ facit ad duplicatõeꝫ cõfiniorũ ad hoc.ĩ.de penis.l.aut dãnum.§.q̃ſquis bar.ponit,de le.l.latius.§.impuberẽ.¶2ᵒ nõ.dr̃iam inter magnũ interuallũ.⁊ breue interuallum facit de aqua quoti.⁊ exti.l.i.§.ſi qñ reſtat.Itẽ iſta.l.eſt in ar.ꝙ contra eũ qui hꝫ ius elligẽdi non ꝑſcribat̃ niſi tpe duplicato cũ inter vnã electõnem ⁊ alterã ſit longum interualluꝫ ⁊ idem videt̃ in ꝑſcriptione cõtrahent̃ ius decimarũ.que ſingulis ãnis colligunt̃. ſed dic vt nõ.Inno.de preſcrip.c.de quarta.⁊.c. ad aures. ¶Item hec lex non hꝫ locũ in ꝑſcrip.xl.annorũ.q: illa non duplicatur.vt.C.de preſcrip.xxx.annorum.l.cõperit. ⁊.l. omnes.Baldus.

f **I ſtillicidij**.Per actum cõtrarium vt̃ qs deferre ius ſuum h.d.⁊ ad hoc allegatur p Inno.ꝺ renunc.c.ſup hoc faciꝫ ꝺ ꝯſtitu.c.Vl3.ferrarien.¶Nõ.ꝙ ille q ꝑmitit ſibi pari obſtaculum vt̃ iure ſuo renũciat̃

i **S qui**.Vide Bar.in.l.i.§.ſi qs hoc.ĩ.de iti.actuqꝫ priua. vbi dicit pulcra verba.Qui pẽ facit totum facit in indiuiduis. h.d.cũ.l.ſe.⁊ ad h allega tex.⁊ ꝯcor.ĩ.l.,prima

f **I communem**.Priuilegiũ vnᵒ cõſortis ꝓdeſt alij cõſorti.h.d.vel ſic priuillegiuꝫ quod hꝫ minor ne currat cõtra eum ꝑſcriptiõ ꝓdeſt cõſorti maiori h.d.quod eſt verum in indiuiſibilibus ⁊ facit.ĩ.de li.le.l.ſi is q duos ⁊ ꝙ nõ.cy.in.l.i. C.ſi in cõi eadẽqꝫ cã ⁊ Inno. de ꝑſcrip.c.ad audientiam de elec.c.dudum eccleſia ⁊ vidꝫ ꝙ nõ.in.c.i.de iur̃ patro.li.vj.

Si is qui.Summaui cum ꝓximo.Qui vtitur alia ſeruitute quã habeat non dicitur vti debita ſeruitute ⁊ ꝑdit eaꝫ non vtendo ſecus ſi exerceat plus iuris ꝙ̃ habeat q: dr̃ia eſt inter plus ⁊ aliud.h.d.cum prin.l. ſeq .⁊ nõ.bene ⁊ dilligenter.Itẽ nõ. ꝙ ille q accuſat tanꝙ̃ de nocte ⁊ ꝓbat de die ſubꝯbit ex toto q: aliud ꝓbat ⁊ aliud ĩtentauit ⁊ idem ecõtra.Baldus.

i **S cui**.Sũmaui cũ.§.ꝑx.ꝑcedenti.Nõ. tamẽ hic ar.ꝙ ſi accuſo tanꝙ̃ ꝺ ꝑcuſſione fcã cum enſe ⁊ ꝓbo cum manaria vel alio genere inſtrumenti ꝙ ſubcumbo q: hoc nõ ĩtentaui.Sꝫ ſi accuſo de duobus vulneribus.⁊ ꝓbo de vno vinco de illo vno q: non intentaui aliud plus in quo cõtinetur minus adde quod nõ.Gu.ſ.de dolo.l.itẽ exigit ⁊ vidꝫ bar. ĩ.de adulter̃.l.denunciaſſe.

Heres.Extincto iure actor̃ finitur ius ſucceſſoris h.d.cõcor.ĩ.de priui.l.lex vectigal. ¶In tex.ibi cõtingeretur ergo ꝑdcẽ ſuitutes actiue proſunt legatario ſꝫ paſſiue non obſunt. ¶In glo.que incipit nam olim in fi.idem tꝫ dy.in.c.i.de reg.iur̃.li.vj.tamen veritas eſt ꝙ in legat̃.cõdictõ non fingit retro quo ad effectus de quo vt l.i.§.parui.ĩ.ad ſil.fallit in cõditione negatiua quando eſt interpoſita cautio muciana vt.ĩ.ꝺ cõdic.⁊ demon.l.muciana ⁊ de manu.teſta.l.neratius.

q **Ui fundum**.Per vſum retinetur quaſi poſſeſſio ſuitutum etiam ſi malefidei poſſeſſor vtatur ⁊ etiam ſi in vtendo factum homĩs interueniat hoc dicit. ¶Nõ.ꝙ etiaꝫ p tyrannũ ciuitas retinꝫ ſuã quaſi poſſeſſionem iuriſdcõis.Itẽꝫ nõ.ar.de equo q p ſe currit ad brauiũ electo aſſeſſore q vſurpat p aliũ q: premiũ pricipaliter eqᵒ ꝓpoſitum vt̃ cuius vellocitas premiatur.

f **I quis**.Seruitut̃ cuius vſus erat ĩpeditᵒ alienatione recuperatur eadem ꝑtione.

f **I locus**.Ceſſante impedimento ſuitus non ꝑſcripta ipſo iure ꝑſcripta non per reſtitutionem ad priſtinum modum reducitur hoc.d.¶In tex.ibi reſtituit̃ ſine noua poſſeſſione ⁊ hoc eſt nõ.¶In tex.ibi renouare.Nõ.quem cogi ad faciendum renouationem ⁊ donec ius durat nõ eſt vtendum renouatione ſꝫ cum renouatur admiſſuꝫ ⁊ fac ad renouationem rerꝫ emphitcoticarꝫ.

Cum uia.Nõ.§.ꝙ ſi aliqua via ſit occupata ita ꝙ pinde non poſſit fieri tranſitus ⁊ aliqs oues ſuas vel aĩalia p fundum vicini immitit vt tranſeant ꝙ non punitur de introitu de quo alias puniret̃ ex forma ſtatuti.Si autem dedit damnum tunc bene tenetur ſi aliqua culpa poſſit ſibi imputari q: non eſt ꝑmiſſuꝫ dãnũ dare ſꝫ tranſire ar.ſ.de fur.l.ſi cui.Baldᵒ.

ſ **J cum ſeruitus**. In tex. ibi pᵒ ⁊ vltimum. ſ. fū dum franc. accur.

a **Quam**. Poteſt pſcribi libertas contra ſeruitutem vnius ſʒ duret ſeruitꝰ alterius niſi ſint cōſortes ⁊ in non cōſortibus nō hʒ locum ius accreſcendi. h. d. Dicit quidaʒ ꝙ hoc eſt qꝛ in contractibus non hʒ locū ius accreſcēdi. vt. ĩ. de v. ob. l. ſi mihi ⁊ titio ſm Ric. mal. glo. dicit ꝙ eſt iō qꝛ non de ficit a prin. ſed ex poſt fcō. ⁊ iō eſt arg. ꝙ ſi vnus emphiteo ta moriſ ſine herede nō accreſcat alteri. non ob. ŝ. de vſufr. accreſce. l. i. in fi. qꝛ ibi ſpāle eſt in vſufructu. Sed hic loqui mur i dñio poſſes dicere ꝙ l. iſta nō facit. qꝛ hoc eſt hic. qꝛ erāt penitus ſeperati nec erat aliqua cōiunctio inter eos fa cit. ĩ. de le. i. l. huiuſmōi. §. qbus ita. ⁊ adde quod habuiſtis ŝ. e. l. proprium. ⁊ iſte leges ſemper allegantur. Bal.

l **Adeo ait**. Qui eſt negligens i anteceděti pdit ius quod hʒ ĩ cōſequěti. h. d. cum prin. l. ſe. ar. cōtra. ĩ. e. l. ſi ptem i pri cipio ſʒ hic loquitur in iure queſito ibi in queren do ⁊ vide oīo quod nō. Inno. de pſcrip. c. cum ex officij in prima glo. ver. ⁊ eſt ratio.

ſ **J quis alia**. Summarī cū preceden ti.

Tempus. Tempus auctoris deſcendit ad ſucceſſorě ad h allegatiſ.

Si cum ius. In tex. ibi non interpellauit. i. non interrumpit. ¶ Nō. ꝙ vꝭ non pſcribitur libertas non perdiſ ſeruitus ⁊ adde quod nō B. in. l. fi. C. de ſerui. ⁊ aqua. ⁊ qᵒ nō Inno. de conceſ. pben. c. diuerſitatis Ric. mal. dicit ꝙ hic non preſcribiſ ex eo qᵒ non erat ſeruitus conſtituta. ſed tm̄ pactū pſonale de ſeruitute futura ergo non pſcribiſ longo tpe. vt nō. ŝ. de ſerui. ur. p. l. ſi ſeruitus. §. fi. ſm Ric. malū. ⁊ facit. ĩ. l. prima i pncipio.

ſ **J partem**. In tex. ibi non fuerit. ⁊ ſic non erat ſeruitus conſtituta ſed futura. Et ꝙ non eſſet conſtituta apparet. qꝛ nunquā fuerat in vſu. In tex. ibi amittam. qꝛ tunc iſta eſſet ſeruitus conſtituta. ¶ Nō. ar. ꝙ ſi relinquiſ eccleſie edificā de ꝙ añq̄ edificeſ non pōt currere pſcriptiō ar. contra. ŝ. de mino. l. ět ei. Sed ibi preſcriptio ceperat a p̄ ceſſore poſtumi. vt ibi nota. Baldus.

Si per fundum. Etiam contra ignorā tem currit pſcriptio. ⁊ ille qui alienauit iura ſua. poſtea ea repudiare non pōt. h. d. ⁊ eſt. §. aureus. Et vt intelligas vide quod nō. cy. C. de vſufr. l. corruptione in. ij. q. ¶ Nō. ꝙ pſcriptio currit igno ranti. ⁊ hoc in pſcriptione extraiudiciali. ſecus vbi iudiciuʒ deſideraſ. qꝛ tpa non currunt ignorātibus. vt. l. annus. ŝ. ō ca lum. ⁊ de excuſa. tu. l. qnquaginta. ⁊ facit ad hunc. §. l. vitia. C. de pſcrip. lon. tē. ¶ 2ᵒ nō. ꝙ pſcribiſ contra legatariuʒ ět añq̄ acceptet legatū qᵒ ē mirabile ⁊ nō. Et ſic qdāmō p̄ ſcribiſ iuri acceptādi ſ ē alꝭ pſcribiſ iuri offerēdi. vt. ĩ. ō cap. l. in bello. §. ſi qs ſeruum lʒ ſit ar. contra. ŝ. e. l. in princi. ¶ 3ᵒ nō. ꝙ ille qui ceſſit ius ſuū alteri. poſtea non pōt renunciaſ ⁊ eſt hec rō. qꝛ iſtud ius ceſſum erat hic ānexum rei aliena te nec ſtabat p ſe. ⁊ ſic non ob. ad id ꝙ legiſ ⁊ nō. ŝ. de pac. l. ſi cū emptore qꝛ ibi erat ius pſonale. quod non pōt ſepa ri ab oſſibus cedentis. ¶ 4ᵒ ⁊ vltimō nō mirabilē caſum ꝙ legatū acquiritur irrepudiabiliter ſine aliqua acceptatiōe ſi mile. ĩ. de bo. liber. l. liberto octuaginta. ⁊ quod nō p dy. in l. qui aūt. in prin. ĩ. que i frau. cre. poſſet ět dici ꝙ h iusᵃᶜ ceptandi trāſit ad ſingularem ſucceſſorē ꝙ eſt nō.

n **Si retinetur**. Non refert quo iure vtatur ānexe rei dūmodo vtatur. h. d. cum. l. ſeq. vſqʒ ad. l. ſer uitute ⁊ facit. ŝ. e. l. qui fundum ⁊ nō. hāc legē.

ſ **Eruitute**. Non dicaſ vti ſeruitute q nō vtiſ eo nomine quia nō ſolū factum ſed mens vtentis requiriſ. h. d. ⁊ ē l. multum nō. ¶ Nō ꝙ ad hoc vt qs pſcribat ſeruitutē oʒ ꝙ vtaſ tanq̄ iure ſeruitutis ⁊ bona fide. ſed qūo pbabitur iſtud tanq̄ ſeu iſte aīus dic ex actibuſ vt. ĩ. de ſo lu. l. ticia. ⁊. C. ſi. regun. l. iij. ⁊ facit quod nō. in. l. i. §. i. ĩ. de iti. actuqʒ priua. ⁊ p Inno. de poſtu. prela. c. bone el ſo. ¶ In glo. queriſ ibi videas. ⁊ vide oīo quod nō. Inno. in c. dilectus de capel. mo. ⁊ vide ět quod no. in. c. i. extra de ſo. cōp. in cle. ⁊ in ſpec. de iur. o. indi. v. illud ět nō. ⁊ p hāc l. dīt doc. ꝙ ille demū bōa fide vtitur q credit iure ſuo vti de hoc per cy. C. de ſerui. ⁊ aqua. l. i. ij. ⁊ iij. q. vbi oīno vīd Aliōi dicit ꝙ ille eſt bone fidei poſſeſſor q dñi cogitatione poſſidet vt. C. de fur. l. apud antiquos ⁊ vīd. C. qui bo. ce. poſ. l. lege iul. ⁊ quod nō. C. de euic. l. non ex code. Iteʒ vi de. C. de acquirēda poſſeſſione. l. nemo ambigit in fi.

¶ Explicit liber octauus incipit nonus ſi quadrupes pau periem feciſſe dicatur. Rubrica.

ſ **J quadrupes**. Actio de pau perie compe tit ſi aīal nocuit non culpa hominis ⁊ con tra naturā ſui generis. Sed ſi culpa homi nis hʒ locum actio. l. acquilie. ſed ſi ſm na turalem veritatē ſine culpa homīs omnis actio ceſſat. h. d. vſqʒ ad. §. cum arietes. ¶ In tex. ibi delic tum impropie loquiſ. qꝛ bruta animalia non delinquūt vt ſtatim dicet in. v. nec. n. ¶ In tex. ibi ſenſu. i. intellectu. ⁊ nō nomē ſenſus pro intellectu poni. In tex. ibi iniuria ageſ que actio eſt alterius nature. qꝛ in ea nō pōt dari animal pro no xa ppter culpam hominis. ¶ In tex. ibi tenebat ex quo fu it in culpa. ⁊ nō contra ruſticos qui nō tenent canēs bene li gatos ꝙ ſi canis dat dānū puta in vinea teneſ ad integrā emendationē dāni. Si autem ruſtico nulla culpa poteſt im putari poteſt dare canem pro noxalibus. ſi non vult dam num reſtituere. ¶ In tex. ibi. contra naturam generis non ſpēi vt. ŝ. in. v. puta vel ibi de cōſuetudine nō de natura faē. ŝ. poſtu. l. i. §. beſtias. ¶ In tex. ibi ceſſare contra dominuʒ equi Baldus.

Siue autem. Facit iſte. v. ꝙ ſi aliquis cur rens ſup equo occidit aliquē pinde puniſ ac ſi occidiſſet gladio. vt hic in verbo. obtinuit ſecunduʒ Ia. vel ſuis manibus interemiſſet Baldus.

In beſtiis. Nō. ꝙ naturalis veritas non vēit in iſta actōe eſſet eniʒ quodāmodo redarguere ipſam naturam. Item pp rōnem litere qꝛ non punitur vitium naturale ſeu nature.

Cum arietes. In tex. ibi cōmiſiſſent. ſ. plū vel pugnam. ¶ In tex. ibi oc ciderit. ſ. in rixa. ¶ In tex. agreſſus erat. i. q aggreſſum fece rat cōtra alium franc. ac. ¶ In tex. ibi non prouocauerat ſʒ inſultatus fuit. Nō. hic debere diſtingui qs inſultauerit qꝛ ſemper inſultatus pſumitur feciſſe ad deffenſionem que cuʒ ſit licita de iure nature. Ita ē licita aīalibus ſicut hōibꝰ. Bal. ¶ Queritur gloſa quid ſi non appareat qs inſultum fecerit dic glo. ꝙ dʒ ſeq abſolutō de vtroqʒ doc. dicunt cōtrariuʒ vide glo. ⁊ dic in ca. ibi dum dicit. §. cum ſacramenta ſʒ ibi ñ con ſtabat ꝙ vnus alium euerterit hic autem cōſtabat. Et ideo qꝛ alium euerterit pſumitur offendiſſe vnde iſto cāu oppor tet ꝙ pbetur factum ad deffenſioneʒ alias puniretur pcuſ ſor loquor in hoībus ⁊ ſimiliter in aīalibus poſſet agi rōne pcuſſionis niſi probaretur factum ad deffenſionem ſeu ad deffenſam. quia in delict. ſemper preſumitur offenſa niſi contrarium probetur. Et ideo etiam ſi duo inuicem ſe percuſſerunt vnus alterum ⁊ alter alterum in dubio nō. ſit abſolutō ſʒ vterqʒ cōdēnabiſ vt. ĩ. ad. l. acql. l. quēadmodū